

Posamezne številke:
Navadne Din 1.—
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12.50, za ino-
zemstvo D 20.50, dostavljen na dom
D 14.—, na izkaznice D 12.50
inazrati po doplačilu.

Naroča se pri upravi
MARIBOR, Jurčičev

Politična revija v govornih.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1.—
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, dno. Tele-
fon št. 24. — Št. št. poštomatovani
račun štov. 11.287.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, nedelja 15. aprila 1923.

Številka: 85

Odprite srca in roke — mladini!

Maribor, 14. aprila.

Uvodnik o mladini! Eden bo nevolj-
no, drugi prezirno zmajal z ramami, češ,
pa je danes vendar kaj drugo bolj aktu-
alno. Mi pa pravimo: bolj aktualno nego
vsa Pašičeva pogajanja je in ostane za
nas vprašanje mladine, vprašanje njene
vzgoje za življenje, njene vzgoje za veli-
ke naloge, ki jo čakajo v delu za narod
in za državo.

Pisali smo že obširneje o ciljih in na-
logah, ki si ga je stavila mladina sama
z ustanovitvijo Ferialnega Saveza, ki ja
ena izmed mnogih organizacij, razpred-
nih med mladino v svrhu čim temeljitej-
še izpopolnitve na vseh poljih človeške-
ga znanja. Naše starejše generacije in-
telligence bodo dobro vedele, da se jim
prej takšne organizacije niti dopuščale
niso. Dijaštvo, mladina je bila glede spo-
znavanja domovine prepuščena sama se-
bi, vsak posameznik sam sebi. In vendar
je spoznanje domovine, spoznanje sveta
na potovanjih bistven del izobraževanja
naše mladine. Takoj po prevratu je za-
vel svež duh v vrstah naše mladine in s
pomočjo in izdatno podporo prosvetnega
ministrstva, zlasti ministra Pribičevića,
se je ustanovil za celo državo Ferialni
Savez, ki ima dvojni namen: vzbujati
mladini smisel za potovanje in spozna-
vanje domovine, ter olajšati mladini po-
tovanje s tem, da preskrblja brezplačna
prenočišča in brezplačno prehrano v
vseh krajih države. In tako prepotuje
naš slovenski dijak lahko celo državo,
povsod, tudi globoko v Srbiji bo našel
odkrit in ljubeznjiv sprejem in preskrbo,
in narobe srbski ali hrvatski dijak pri
nas.

Dijaštvo pa ne apelira pri tem samo
na naše denarstvo, ampak skuša pomno-
žiti dohodek Ferialnega Saveza s tem,
da prireja akademije, ki nudijo prvo-
vrstni umetniški užitek. Sinočnja akade-
mija mariborskega dijaštva v korist
Ferialnega Saveza nam je dokaz, kako
resno stremi naša mladina na eni strani
po svoji izpopolnitvi v znanosti in umet-
nosti, na drugi strani pa po tem, da ob-
činstvu, da cel javnosti dokaže resnobo
svoje stremljenja kvišku, k solnen. Ob
tej priliki je imel mladinski prijatelj
g. prof. dr. Strmšek nagovor, ki ga tu v
celoti podajemo, ker pove več, kakor bi
povedala cela vrsta člankov. Evo:

Dom moj
Kamor stopi mi noga...
na tvojih sem tleh...
Kamor neše me jadro...
na tvojih valeh...
Kamor hoče srce...
pri svojih ljudeh...

In tega doma, vse več, domovine si je
zahotela naša mladina ter si ustvarila
organizacijo Ferialnega Saveza. Hotela
je na pot, hotela po domovini, a hotela
je biti povsod pri svojih ljudeh. Zato je
poklicala v svojo sredo vse tiste, ki se
hočejo razgledati po domači zemlji. —
Ustanovila si je lokalne odbore, jih trdno
zvezala med seboj, da tvorijo vsi samo
eno celoto.

Mladini pač ni dovolj, da jo vozi vlak
skozi noč, temveč želi priznati:
Hodil po zemlji sem naši in pil nje bolesti
in pil nje prelesti...
Videl sem hišo ob cesti in krenil sem
vanjo popotnik —
vina in hleba dobil sem in dobro besedo,
šla mi je v slast bolj od vina in hleba.

Zato je povabila mladina v svojo
sredo tudi vse tiste, ki so voljni njeno
delo podpirati, kajti kakor naj bo spre-
jeta naša mladina tam onkraj Sotle in
Save, tam v Rečkerku in Kakindi...

Sporazum med radikalcami in Radičevim blokom.

Predkonference v Zagrebu končane. —
Blok pristal na samoradikalno vladno
in Slovenije. — Radič zadovoljen, ker
Glede federacije se Radič umika.

Zagreb, 14. aprila. Včeraj so se po-
gajanja med blokom in radikalcami nuda-
ljevala. V imenu bunjevsko-čičačke
stranke je bil zavzoč poslanec dr. Rajič.
Izdelano je bilo fakično posopanje za
16. t. m. in nadaljne dneve delovanja v
parlamentu. Tekom dopoldanske konfe-
rence so se začele izdelovati punkta-
cije dogovora, ki bi se imei skleniti. —
Pismeno se je ugotovilo, da radikalna
stranka ne bo podpirala vlade, ki bi ho-
tela kakršnokoli medsebojno vprašanje
reševati s silo. Popoldne se je dr. Koro-
šec odpeljal, kar smatrajo za kateri za
znamenje, da je najvažnejši del konfe-
rence končan. V blokaških krogih izjav-
ljajo, da je sporazum pri predpogajanjih
dosežen. O včerajšnji konferenci je bilo
izdano službeno poročilo, ki pravi, da
sta se radikalna odposlanca sestala z
Radičem; v razgovoru se je ugotovilo,
da obe strani smatrajo rešitev srbsko-
hrvatskega spora z vzajemnim sporazu-
mom za potrebno in mogočo. V nadaljnih
razgovorih z zastopniki bloka se je ugo-
tovoilo več točk, ki bi naj tvorile predpo-
goj sporazuma: izpremembe režima v
duhu ustavnosti in zakonitosti, izboljša-
nje uprave in duhu samouprave potom
homogene vlade narodnoradikalne stran-
ke. Po sporazumu v tej glavni prakti-
čni točki je določeno tudi postopanje
vseh zastopnikov omenjenih strank pri
otvoritvi skupščine 16. aprila. Razgovori
se nadaljujejo v svrhu definitivnega
sporazuma. Iz tega komunikeja je raz-
vidno, da bi se naj dosegel sporazum v
tem smislu: Radič bi s svojimi poslanci
ne šel v Beograd, tako da bi radikalcami
sami lahko sestavili vladno. Radiču bi se
dala široka svoboda v upravnih vpraša-
njih Hrvatske, Korošcu pa v Sloveniji,
z drugimi besedami: politična eksploata-
cija teh pokrajin, kar pomeni, da bi bil
sporazum med radikalcami in blokom na-
perjen predvsem proti demokratom in
usmerjen na njihovo izolacijo na eni, ter
na najbrutalnejšo izrabo politične moči
radikalcev v Srbiji, Radiča na Hrvat-
skem in Korošcu v Sloveniji na drugi
strani.

Zagreb, 14. aprila. Konferenca za-
stopnikov opozicijskega bloka z dele-
gati radikalne stranke se je včeraj po-
poldne nadaljevala. O rezultatih poga-
janj je podal Radič sledeče izjave: Dele-
gatje radikalne stranke so izjavili, da so
imeli radikalcami vedno svobodnomiselne in
parlamentarne principe, povdarjajoč, da
pomeni vsako nasilje nesrečo za državo
in narod. S tem pa seveda niso rekli, da
bi se sami ne poslužili nasilja. Mi pa smo
jih opozorili na to, da bi smatrali vsako
obnovo radikalno-demokratske koalicije,
pri kateri bi igral Pribičević v demokrat-
ski stranki vodilno vlogo, za provokaci-
jo, ki bi tirala opozicijo do skrajnih mej.
Nadalje je Radič izjavil, da bi bil sporaz-
um z demokratskimi levicariji ne glede
na njih številno moč principiarno lažji,
faktično pa mnogo težavnejši, nego z ra-
dikalcami. To pa zato, ker so pri Srbiji v
manjšini, in ker Ljuba Davidović za-
merja Pašiču, da zastopa interese vseh
treh plemen, ko je v resnici samo izrazil
zastopnik srbskih interesov in nositelj
velesrbske ideje. Iz tega sledi, da smo
tudi mi prisiljeni, zastopati interese Hr-
vatov. Pri Davidoviću se je očividno po-
javila recidiviteta. On namerava pre-
vzeti vlogo Pribičevića ter nastopiti ne
kot branitelj države, kar bi bilo še ra-
zumljivo, temveč kot branitelj oficialne-
ga jedinstva, o čemur pa je odločil že
narod sam o priliki volitev. Največ se

Radikalna delegata se vrnila v Beograd.
za ceno politične eksploatacije Hrvatsk
upa, da Hrvatska ne bo »razkosana«. —
Radič bo z abstinenco podprl radikalece.

je razpravljalo pri pogajanjih o spre-
membah režima v smislu »človečnosti«,
ustanovitvi in zakonitosti, ter o spre-
membah državne uprave v smislu samo-
uprave, Hrvatim, muslimani in Slovenci
so našli toliko »nečloveških« dejanj
in brezzakonitosti, da so bili radikalni
delegatje resnično gnjeni (?), četudi v
začetku le na videz, h koncu pa so se
sami zgražali nad vsem tem. Mnogo se
je govorilo tudi o gospodarskih vpraša-
njih, specijelno o zgradbi in izpolnitvi že-
lezniškega omrežja, kakor je to že izde-
lal kongres inženjerjev v Sarajevu. On
je opozoril delegate na to, da smatra
njegova stranka to za del svojega gospo-
darskega programa.

V diskusiji o kulturnih in gospodar-
skih vprašanjih so bili najživahnejši Slo-
venci in muslimani ter bunjevski posla-
nec Blaško Rojč. O politični taktiki po-
vodom otvoritve nove skupščine dne 16.
t. m. je bil sprejet predlog dra Mačka.
Oba radikalna delegata, posebno pa
tajnik Janjič sta odgovarjala na vsako
vprašanje in dajala zelo umestna poja-
nila; njune izjave so mnogo pripomogle
k temu, da se je prvotna napetost pole-
gla in namesto popolnega nezaupanja je
bilo opažati očitno zblizevanje. Reči mo-
ram, da je bila situacija dopoldne zelo
napeta. Po dobrem kosilu so se — kakor
je že navadno — duhovi pomirili (?). —
Sklep glede nadaljevanja pogajanj je
bil natančno preciziran. Vsekakor moram
naglasiti, je dejal Radič, da na naši stra-
ni ni nihče pričakoval čudežev. Treba je
pomisliti, da je naš spor pravzaprav d-
ržava in problem, ki ga je treba reševati
zelo resno. Predvsem zahtevamo, da se
življenje v državi konsolidira in norma-
lizira. Nihče ne sme v nobenem slučaju
nastopiti z nasilnimi dejanji. Če samo
vprašanje federacije se da težko rešiti.
Potreben je študij, potrebne so izkušnje
in znanje. Taka vprašanja morejo rešiti
edinoole dobro poučeni državniki, ki so
kompetentni jih reševati. Treba pa je
tudi mnogo časa, da lahko razna vpraša-
nja premotimo in proučimo. Strinjamo
se v tem, da je to tak dogodek, da potem
ni več mogoča vrnitev v prejšnje stanje.
Mi in Srbi ne moremo biti več sovražniki
in če bi tudi šli vsak na svojo stran in
se borili med seboj, bi pač bili nasprot-
ki, nikakor pa ne sovražniki.

Po nekaterih veselih medključih je de-
jal Radič smehljaje: Hoteli so nas ostrai-
šiti, toda mi se nismo dali ostraišiti in
sedaj je vse dobro. Ko sta bila imenova-
na radikalna ministra za Hrvatsko in
Slovenijo, nismo bili navdušeni, ker je
minister za Slovenijo največji osel, mi-
nister za Hrvatsko pa tepec. (Op. ur. Te
besede »človečanskega« politika so tako
nefaktne in prestaške, da smo v dvomu,
ali jih je Radič izgovoril v tem smislu.
Celo poročilo objavljamo tako, kakor smo
ga prejeli, ne prevzamemo pa za zadnji
stavek nobene odgovornosti. Če Radič
res tako govori o svojih političnih na-
sprotnikih, tedaj je očividno predesti-
niran za vodjo kakega afriškega plemen-
na!). — Radikaleci pa so sedaj to kopra-
vili. To je dobro znamenje za končni
sporazum, ker bo na ta način priznana
Hrvatska in Slovenija. Kakor rečeno, v
štirih mesecih se ne da popraviti, kar se
je v štirih letih pokvarilo. Uverjeni smo,
da smo sedaj na potu, kjer bo mogoče
odstraniti vsa nesporazumljenja.

Zagreb, 14. aprila. Radikalna dele-
gata Janjič in Gjurgjevič sta z včeraj-
šnjim večernim vlakom odpotovala v
Beograd.

na staroslavnem Kosovem in ob brega-
vih Vardarja, tako moramo tudi mi do-
čakati tujo mladino, jo sprejeti pod svoj
krov in ji dati poleg telesnih okrepčil tu-
di prisrčen in bratski sprejem.

Da poživi to misel v nas in da pomora
lepi svoji nalogi iz denarnih težkoč, si je
ustanovila naša mladina sama a brez tuje
pomoči današnji svoj praznik. Poklicala
Vas je, Vas, stariše in prijatelje, in Vas,
svoje tovariše, da Vam pokaže, da se ji
hoče resnega dela in celih uspehov. In
niste se obotavljali. Prihiti ste v takem
številu, da more biti naša mladina po-
nosna na svoj praznik, kajti spoznati mo-
ra, da ni sama, da ni zapuščena. Ze s tem
svojim dejanjem ste postali dobrotvori
Ferialnega Saveza; a vem, Vaše srce in
roka hošta odprti tudi prihodnjtje, ko bo
potrkal F. S. na vrata, da odkupite nežno
cvetko, ko bo potrkal, da pogostite in
sprejmete pod streho kakega mladega
prijatelja od bratskega vzhoda in juga,
da mu pokažete svojo ljubav in ljubavi
imenom F. S. In vsa Vaša dobrota bo
tisočkrat poplačana, ko Vam bodo
Vaši sinovi poročali o krasoti Plitvič-
kih jezer, o tajnostnih običajih mshame-
danskega sveta, o krepostnem srbskem
seljaku, o rodovitnih planjavah vojvo-
dinskega polja, a dostavljali, da so bili
povsod sprejeti v znamenju istega jugo-
slovsanskega bratstva, katerega hočeta
tudi vi tako lepo v dejanju izkazati. Po-
leg tega pa boste s tem dokazali, da ste
si ohranili tudi vi v težkih časih mnogo
onega idealizma, ki preveva srca naše
mladine. In medsebojnega spoznanja,
spoštovanja in ljubezni nam je treba, če
naj gremo lepši bodočnosti nasproti, o
kateri je sanjal pesnik:

Da mi je za zarjo blestečo pogledati
in kaj ljubeča, dobrega Ti povedati
v teh težkih dneh,
o domovina...

Danes in jutri bo naša mladina v Ma-
riboru nabirala za svojo organizacijo
Ferialni Savez tudi prispevke po naših
ulicah in v hišah. Vsi oni, ki imajo smi-
sel za duševno in telesno izpopolnitev
naše mladine, vsi oni, ki pravilno poj-
mujejo krilatico, da je mladina up in
bodočnost naroda, bodo pokazali nele od-
prto srce, ampak tudi odprte roke. Prija-
telje mladine izven Maribora pa prosimo
pri tej priliki, da se je istotako spomnijo
s prispevki in jih pošiljajo na naše ured-
ništvo, ki jih bo izročalo voditeljem
Ferialnega Saveza.

=====

Obiskujte
**šesto razstavo umet-
niškega kluba „Grohar“**
od 1. do 16. aprila.

=====

**Fašistovsko prodiranje
na Goriškem.**

Zadnji trenutek za odpomoč.

(n. n.) — V nedeljo, 8. t. m., se je vr-
šil v Vidmu kongres furlanskih faši-
jev.

Pripomniti moram tu takoj, da ima
danes beseda »furlanski« vse drugo zna-
čenje, kot pa ga je imela v prošlih ča-
sah, ko se je označevalo z njo od itali-
janskega naroda po svojem jeziku in o-
sebnostih zelo se razlikujoče prebival-
stvo med doljno Sočo in Livenco in se
je to ozemlje po našem imenovalo Fur-
lanija, italijanski pa »Friulia«. Danes, ko
so priključili skoraj vso goriško deželo
videmski pokrajini, imenujejo Lahi vso
to pokrajino »Friulia in »furlanski« po-
meni torej v teritorialnem pogledu vse
ozemlje tam doli od Livence pa do izvira

Politično obzorje.

Politične težkoče na Poljskem.

Soče do Črnega vrha nad Idrijo in Cola nad Vipavo. Kongres furlanskih fašistev, pomembni torej kongres fašistev iz vse nove furlanske pokrajine, torej tudi goriških in so se ga v resnici tudi udeležili zastopniki vseh fašistev iz slovenskega dela pokrajine, ki so se v zadnjem času znatno pomnožili.

Na kongresu, s katerim je bil združen tudi pregled fašistovske »narodne milice« soške in tagliamentske legije, je imel glavno besedo politični komisar dr. Pisenti, ki je v daljšem govoru razpravljal o nalogah fašizma v furlanski pokrajini. Obregnil se je med drugim ob laško klerikalno ljudsko stranko, ki ima samo v Furlaniji precej močne poslušalke, zagrozil je tudi socialisti, naj se varujejo hujskanja proti fašizmu in prešel končno tudi na nas »tujerodce«.

»Fašisti«, je dejal, »furlanski fašizem je obmejni fašizem in ima kot tak izpolniti svoje posebno poslanstvo. Pozdravljamo zastavonoše, ki so se šli tu iz Tolmina, Idrije, Gorice, Čerknega, iz ajdovske ravnine. Pozdravljamo te mladence, ki drže v trdni pesti, ne prapora stranke, temveč prapor domovine. Pomnite, da z vsako izkaznico, ki jo izdaste tujerodcu, napravite enega Italijana, da z vsako italijansko besedo, ki jo iztrgate iz ust tujerodca, storite pridobitev za domovino. Naša dolžnost, furlanski fašisti, je tam gori med tujerodci, ki morajo postati italijanski državljani, kajti Italija hoče živeti mirno. Tako je poslanstvo furlanskega fašizma, fašizma te velike obnovljene furlanske pokrajine, ki ima tudi izpolniti svoje poslanstvo, ko tvori most med Italijo in Balkanom, ter je dežela, v kateri se mora najbolj občutiti nacionalna politika. Rim gleda na nas kakor na mobilizirano armado.«

Gospod fašistovski politični tajnik je s temi kratkimi besedami prav dobro označil nalogo fašizma med našim narodom, ki bi se pa dala izraziti še mnogo krajše, z eno samo besedo: **raznarodovanje!** Vsaka fašistovska izkaznica med našim narodom pomenja potemtakem, da se je dotičnik odrekel svojemu rodu in jeziku, da je postal Lah in s tem tudi vzal nase nalogo, da »trga laške besede iz ust« svojim rojakom, da jih sili k opuščanju materinega govora in jih navaja k italijanščini. Potujčevanje, raznarodovanje je naloga vseh tistih žalibog že precej številnih uskokov, ki so se prodali za sklado leče, ki jim jo nudi fašizem s svojim pokroviteljstvom.

Žal mi je, da nimam še na razpolago točnejšega poročila o kongresu, ki ga objavi videmsko fašistovsko glasilo, da bi mogel podati natančnejšo sliko o razvoju fašizma med našim narodom na Goriškem, ali že iz podatkov, ki so mi na razpolago, je razvidno, da se je fašizem ugnedel v zadnjih mesecih že mar-

Notranja poljska politika se nahaja danj parlament. Nezadostna večina tako v krizi že od časa, ko je bil izvoljen sena levice kakor na desnici je onemogočila vlado te ali one politične skupine in je silila stranke h kompromisu. Med poljskimi strankami pa kompromis ni bil dosežen in tako se je vnela bitka za predsedniški sedež. Politični boj je dosegel višek v tistih dneh, ko je bil umorjen prvi izvoljeni prezident Poljske Narutowicz, kateremu so mogli očitati samo to, da so ga volili tudi nepoljski, manjšinski volilci. Od tega časa poljska javnost (predvsem desnica) neprenehoma razmišlja, kako bi bilo mogoče ustvariti narodno večino. Uradniška vlada generala Sikorskega se upira na levice in sredino ter na manjšino židovskih in nemških poslancev. Ministrski predsednik Sikorski se dobro zaveda, da je njegova vlada na slabih nogah, ker je večina, ki se na njo upira, tako heterogena, da ne more dolgo časa ostati v eni politični skupini. Zato je že pri proračunski debati namignil židovskemu bloku, da mu ni mnogo do njegovih glasov, s čimer je hotel potolažiti Witoševe »piastovce«, ki so nezadovoljni s koalicijo in obenem povdariti, da ne namerava izpolniti svojih obljub glede narodnostne avtonomije. Nato je desnica sprejela proračun in gen. Sikorski si je lahko odahnil.

sikje na Goriškem, kjer se pred kratkim ni bilo ne duha ne sluha o njem, tako n. pr. v Čerknem, v Šturijah-Ajdovščini, v Biljah, Renčah. In kar je najznačilnejše: **dornberški fašisti so bili na kongresu zastopani po — duhovniku (!).** Poročilo iz Vidma ga navaja po imenu: **don Francesco Kovečar!**

In na ta način se potem gradi most med Italijo in — Balkanom! Preko italijančnega našega naroda!

Res čudna je logika teh fašistovskih motogtev. Uničiti hočejo naš narod v Primorju in se vzlic temu nadejajo, da jih bodo Jugoslovenci na oni strani sprejemali kot svoje dobre sosede in prijatelje ter na stečaj odpirali vrata njihovim trgovcem in industrijalcem, zlasti pa še morda tisočim in tisočim delavstva, ki s praznim želodecem čakajo, da se odprejo meje Jugoslavije, kjer je dela in zaslužka v izobilju. Za to, da uničijo nas, naj bi jim Jugoslavija dajala kruha, da izginemo mi, naj bi naši krvni bratje dajali življenje našim ugonobiteljem! In to ni šala, temveč le vse prebridka resnica.

Pred par dnevi je ministrski predsednik Mussolini poročal v ministrskem

Od tega časa se na desnici pojavlja težnja, da bi se vendarle dosegel sporazum med večjimi poljskimi strankami, ki bi sestavile narodno večino. Te dni so se sestali v Krakovu voditelji poljske desnice in poljskega centra ter se posvetovali o možnostih parlamentarne vlade. Posvetovanja se je udeležil bivši ministrski predsednik Witoš s svojima prijateljskima predsednikoma zbornice Ratajem in podpredsednikom Osietksim ter več drugih desničarskih voditeljev, med njimi posl. Korfanty. Posvetovanja so bila zaupna. Udeleženci so dali optimistične izjave. Temeljno in glavno nasprotje med »piastovci« (centrumaši) in desničarji je vprašanje agrarne reforme. Optimisti pričakujejo, da bo mogoče doseči kompromis; kot dobro znamenje navajajo tudi obisk gen. Sikorskega v Poznaniu, t. j. v onem delu Poljske, ki ga levičarji radi imenujejo »gneздо reakcije«.

Če bo ta kompromis res izveden, nastopi na Poljskem režim, ki bo v narodnem oziru nacionalističen, v socialnem pa konzervativen. V zadnjem času se na Poljskem nekoliko več razpravlja o Mali antanti, zlasti o razmerju med Poljsko in Čehoslovasko. Proti slovenski politiki so na Poljskem levičarji, doim desničarji zastopajo sporazum s slovanskimi državami in ožjo zvezo s Francijo.

svetu, da je trgovinska pogodba med Italijo in Jugoslavijo, za katero se vrše pogajanja v Rimu, že takorekoč gotova, da se je treba sporazumeti edino le še v tarifnem vprašanju. Poleg tega je dostavil, da se vrše pogajanja tudi glede vseh ostalih gospodarskih vprašanj, ki so še nerešena med obema državama, in da je za sporazum treba le še nekaterih novih navodil od beogradske vlade. Tako torej stojimo tik pred sklenitvijo trgovinske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo, ki bo brez dvoma zagotavljala Italiji velikanske ugodnosti, ker ji bo odprla jugoslovenski prometni in delovni trg. Izdelki italijanske industrije bodo preplavljali Jugoslavijo, in težki milijoni jugoslovenskega denarja bodo tekli čez mejo, tisoči in tisoči italijanskega delavstva bodo drli v jugoslovenske kraje, odkoder bo zopet ogromen del njihovega zaslužka izginjal v Italijo; mi Jugoslovenci v Italiji pa bomo medtem bili najobupnejši boj za svoj narodni obstanek, v katerem bo stalo proti nam vse, kar je laškega, in v izdatni meri prav gotovo tudi tista ogromna sredstva, ki jih bo črpala Italija iz svojega izvoza v Jugoslavijo. Za naš se ni zmenil nihče

»RUR« in »Iz življenja insektov« sta na repertoarju pariških, londonskih in njujorskih gledališč, kar pomeni za avtorja in za češko dramo velik uspeh. Jožef Čapek je spisal novo dramo »Země mnoha imena« (Dežela mnogih imen), ki so jo te dni prvič vprizorili v vinohradskem gledališču v Pragi. Tudi to delo je zelo originalno. Težišče njegovega dejanja ne leži v dogodkih posameznih oseb, marveč v geološkem preobratu: iz oceana se pokaže novo kopno, up naveličanih in nesrečnih ljudi, »obljubljena dežela« onih, ki iščejo srečnejšo domovino — dokler ne nastopi nova prirodna katastrofa.

Iz naše revijalne književnosti. Ravnokar izišla 11. številka zagrebške revije »Nova Evropa« prinaša članek gosp. J. Zuboviča »Uslovi uspeha«, ki razpravlja o novih metodah, ki vodijo k programu jugoslovanske ideje in o našem splošnem nacionalnem položaju. — G. dr. Ivo Belin objavlja obširnejše razmotrivanje o naši deflacijski politiki, ki bo zanimal vsakega javnega delavca. Članek je pisan pregledno in jasno ter se po svoji temeljitosti prijetno razlikuje od sličnih razprav v dnevnem časopisju. — V »Političnem pregledu« je objavil isti pisec volilno statistiko, ki je nedvomno najpreglednejši prikaz volilnega izida. Na to sledi dr. Mitkovičev članek o fijasaku Lozanske konference. V »Socialnem pregledu« je zanimiv dopis iz Čikaga o ustroju ameriške policije, v ekonomskem pregledu članek »Kisela voda i korupcija«, v omladinskem glasniku pa glas Šumadijskega omladca Radoje L. Kneže-

in se menda tudi ne bo, dasiravno bi bila prav sedaj edina prilika, da bi se nam s primernimi jamsivi zagotovilo vsaj malo življenja. Italiji je gotovo mnogo, da vse na tem, da se sklone trgovinska pogodba z Jugoslavijo. In če smo že mi primorski Jugoslovenci tisti most, preko katerega naj teče ves ta božji blagoslov za Italijo, bi tisti, ki se pogajajo v Rimu, imeli vso pravico zahtevati, da Italija, tista fašistovska Italija, ki sklepa trgovinsko pogodbo z državo naše narodnosti in bo imela ves dobiček od nje, zajamči ogranko jugoslovenskega naroda v Italiji narodno življenje, kakor mu gre po vseh božjih in človeških zakonih v civilizirani in kulturni državi ne pa da mu ga bo prav isti fašizem, ki mu je sedaj, ko je na vladi, toliko do dobrih odnošajev z državo našega naroda, izpodrezaval na vse mogoče načine, zlasti pa še tako nesramne, kakor se je napovedovalo na kongresu furlanskih fašistev.

Jugoslovenskemu tisku na oni strani meje pripada prav sedaj zelo hvaležna naloga, da z vso resnostjo zopet in zopet pokliče v spomin beogradske vlade, da se nam Jugoslovencem v Italiji snuje smrti prav v istem trenutku, ko naj da Jugoslavija kar najugodnejše življenjske pogoje našim zatiralcem, našim ubijalcem! Naj se vzdramijo v Beogradu zadnji trenutek je! Drugače nam bodo zapečatili v Rimu, kar so nam zapisali v Rapallu!

Naročajte »Jadransko Stražo!«

Politične vesti.

Nov volilni sistem v Italiji. Te dni se je komisija, kateri je fašistovska stranka poverila proučevanje volilne reforme, odločila proti proporcionalnemu sistemu ter za uvedbo večinskega sistema z večjimi volilnimi okrožji, po katerem bo lista, ki bo dobila večje število glasov od drugih, proglašena za izvoljeno v celoti, dočim se bodo ostala mesta razdelila proporcionalno med druge liste. Komisija naglašja, da odgovarja ta sistem najbolj zahtevam sedanjega časa, ker bo dovolil parlamentarno zastopstvo vsem strankam brez razlike, a bo obenem omogočil sestavo vlade z močno večino in trajnost politične smeri, ki bo prišla do izraza pri volitvah. Sklep komisije je seveda izzval hudo polemiko med različnimi listi. Najhuje napada sklep popularsko glasilo »Corriere d'Italia«, ki se pa tolaži s tem, da bo moral o sklepu razpravljati še fašistovski svet, potem mi-

viča o takozvanih »superiornih duhovih«. »Nova Evropa« se naroča v Zagrebu, Preradovičev trg 9. II.

Šolstvo v Bolgariji. Prvi zvezek tretjega letnika revije »L'Europa orientale«, ki jo izdaja »Istituto par l'Europa orientale« objavlja nekoliko točnejših podatkov o šolstvu v Bolgariji. V prošlem letu je bilo v Bolgariji, ki šteje okroglo 5 milijonov prebivalstva, 5247 ljudskih šol, ki jih je obiskovalo 646.500 učencev, poučevalo pa je v teh šolah 18.954 učiteljev. Ljudskošolski pouk je prosvetni minister Omarčevski podaljšal na 7 let in obenem ustanovil 600 nadaljevalnih šol, ki jih je sedaj približno 1000. V krajih, kjer prebivajo manjšine, je učni jezik njih materinščina. Bolgarsčina pa obvezen predmet. V Bolgariji obstoji sedaj 1712 turških, 33 židovskih, 16 francoskih, 12 armenskih, 6 nemških, 3 ameriške in 3 italijanske šole, ki štejejo skupno 2418 učiteljev in 69.160 učencev. Srednje šole se dele v gimnazije in liceje; od visokih šol obstoji v Bolgariji univerza, gozdarska visoka šola, višje pedagoško učilišče, visoka šola za trgovino, konzervatorij in akademija oblikujoče umetnosti. Na visokih šolah imata oba spola enake pravice. — Minister Omarčevski je storil mnogo tudi na polju učne reforme in za splošno ljudsko-izobraževalno delo. Vlada je osnovala številne nove knjižnice in čitalnice, med temi novo Narodno knjižnico v Trnovem; nadalje je izdala v ceni ljudski izdaji vse bolgarske klasike, osnovala je arheološki zavod itd. (Pr. Presse.)

Feuilleton.

Iz Masarykove delavnice. Prezident čehoslovaške republike še vedno pridno dela na znanstvenem in publicističnem polju. O tem nam pričajo V. K. Skrachove »Glosse o Masarykovih spisih« v češki reviji »Přerod«. V. K. Skrach piše: »Največje Masarykovo delo »Rusko a Evropa«, namreč I. del, ki je izšel pri Laichteru v dveh zvezkih v češki in pri Didriehu v Jeni v nemški izdaji, je popolnoma razprodan v obeh izdajah. Ravnokar je izšel I. zvezek I. dela v italijanskem prevodu, pripravlja pa se tudi ruski in madžarski prevod. Drugi del »Ruska a Evropa« ima avtor v rokopisu. Dovolil ga je že l. 1919. Med vojno so njegove rokopise z vsem znanstvenim arhivom zaplenili in spravili na Dunaj, da jih uporabijo v procesu proti njemu, vendar pa je po preobratu dobil ves material vrnjen in ga je lahko dovršil. — Sedaj čaka zadnjo revizijo, nakar pojde v tisk. Masaryk pripravlja že tudi III. del tega svojega velikega spisa: gotova sta že I. in 2. zvezek. V tem delu bodo opisani najvažnejši dogodki zadnjih let, ki so v zvezi s problemom Rusije in Rusov. Prezident piše sedaj svoje vojne spomine, ki so v glavnih obrisih že izgotovljeni. Po svoji navadi pa jih vedno znova popravlja in izpopolnjuje ter daje zopet prepisati na stroju; izgleda, da jih bo še nekolikokrat pregledal in izpopolnil. Kot glavno vodilo so mu rabile dnevne beležke, ki si jih je delal v svojih žepnih koledarjih; uporabil pa je tudi svoj obsejni vojni arhiv, ki si ga je pri-

peljal iz tujine in bogato vojno literaturo. Njegova knjižnica bo gotovo najobsejnejša pa tudi najpopolnejša knjižnica svetovne vojne literature, kar jih je sploh v čehoslov. republiki. Knjiga Masarykovih vojnih spominov bo dragocena osebna konfesija, obenem pa temeljita zgodovinska studija o postanku čehoslov. republike. V 2. delu bo izpopolnjena z vsemi važnejšimi dokumenti (zlasti z njegovimi lastnimi memorandumi). — Javnosti je že znano, da dobiva prezident Masaryk celo vrsto ponudb od prevajalcev in založnikov; ponuja se nemški, francoski in angleški prevod, katerim slede tudi prevodi na druge jezike. V inozemstvu vzbujajo Masarykovi spomini mnogo pozornosti. V zadnjih dneh je prezident definitivno sprejel ponudbo založništva »Orbis« v Pragi, ki izda »Spomine« v vseh jezikih, za katere se bo pokazalo dovolj zanimanja in sicer tako, da se »Orbis« združi s kakim odličnim založništvom dotične države. — Češki izvirnik izda »Orbis« skupno z legijonariskim založništvom »Čin«. Nemški prevod Camilla Hoffmanna je že avtoriziran.

Neznana Rembrandtova slika v Pragi. V Pragi so odkrili doslej neznan »Rembrandtovo sliko« »Oznanjenje Mariji Devici«. Nedeljska »Prager Presse« je objavila reprodukcijo te slike, ki se je nahajala že delj časa v praški galeriji in so šele po zadnjem čiščenju slike odkrili Rembrandtovo znamenje.

Nova Čapkova drama. Brata Karel in Jožef Čapek sta zelo plodovita in tudi snovno inicijativna dramatika. Deli

nistrski svet in končno tudi parlament. Kdor pa pozna sedanji italijanski parlament in pomisli še na razburjenost, ki vlada v vrstah ljudske stranke, ve prav dobro, koliko velja ta tolažba. Sicer pa vprašanje res še ni aktualno, kajti vodilni fašistovski krogi so odločno proti razpisu novih volitev. Po splošnem mnenju ni pričakovati novih volitev pred novembrom in do tedaj bo italijanska ljudska stranka, kakor kažejo vsi znaki, igrala še manjšo vlogo v novem političnem življenju Italije, nego jo igra sedaj. Zanimivo pa je stališče, katero je zavzel napram večinskemu volilnemu sistemu poslanec centruma popolarov, bivši minister Meda. Meda pravi, da je sicer načeloma za propore, je pa v sedanjem momentu iz interesov države za večinski sistem.

Socijalisti v južni Tirolski Južnotirolska socijalistična stranka je glasom poročila iz Bolcana sklenila, da se organizirano združi z italijansko socijalistično stranko.

Pred novo vojaško konvencijo med Francijo in Poljsko. Varšavski listi poročajo, da prispe začetkom maja na Poljsko francoski maršal Foch, da sklene s predstavniki poljske republike novo vojaško konvencijo. Bajse se bo skušalo pritegniti k tej zvezi tudi Češkoslovaško.

Naknadne volitve na Angleškem. Pri naknadnih volitvah na Angleškem so socijalisti zopet slabo odrezali, dočim so liberalci napredovali. V Angleseyu je dobil liberalni kandidat Thomas 11.116, delavski (socijalistični) kandidat 6.368 in konzervativci 3358 glasov. Socijalisti so na celi črti doživeli poraz.

Reorganizacija sovjetske ruske vlade. Kakor poročajo listi iz Rige, se v sovjetskih krogih z ozirom na to, da je Ljenuovo stanje brezupno, živahno razpravljajo o reorganizaciji sovjetske vlade. Mesto sveta ljudskih poverjenikov se namerava osnovati »svet štiridesetih«, ki bi naj vodil vrhovno državno upravo.

Seja zveze narodov. Na dnevnem redu prihodnje seje zveze narodov je več novih političnih vprašanj, med drugimi tudi vprašanje določitve mej med Mažarsko in Češkoslovaško v rudarskem okrožju Salgotarin. Na tej seji bo poročal tudi generalni komisar na Dunaju, dr. Zimmermann o finančni obnovi Avstrije.

Dnevna kronika.

Novi češkoslovaški poslanik v Beogradu. Te dni je došel v Beograd novi češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. Švehla, ki je takoj prevzel svoje posl. V nedeljo je v svečani avdienci pri kralju predal svoje poverilne listine.

Prisega predsednikov upravnih sodišč — tudi celjskega — se je izvršila v četrtek v ministrstvu za pravosodje.

Novo »radniško partijo« snujeta baje dr. Lemež in Marcell Zörga na razvalinah komunistične stranke.

Nova telefonska centrala se je v petek 13. tm. otvorila na Vranskem.

Gasilstvo. Celjski nemškonaocijalni list »Cillier Zeitung« je objavil članek »Feuerwehren«, v katerem skuša opravičevati nemški značaj gasilnih društev v Mariboru, Celju itd. Na ta članek odgovorjati se nam ne zdi vredno, dasi je članek napolnjen skoro dve strani celjskega lističa in je pisan z vso mogočo hinavščino. Zato samo objavimo primeren odgovor celjske »Nove Dobe«: Članek na široko obravnava vprašanje gasilstva, opisuje njega človekoljuben namen, ki ga baš v današnjih dneh materializma še prav posebej ni omalovaževati. — Mi smo od nekdaj že visoko cenili delavce na gasilnem polju in organizatorje te važne panoge pomoči gasilskih društev, ki delujejo po Slovenskem in so nastala iz resnične potrebe naroda, dasi so temu pokretu nemški vladajoči vsikdar in vselej delali teške zapreke. Nemški »Feuerwehrlankare« preide spretno vso ono dobo pri nas, ko so bile požarne bramb najbolj tipični in najbolj živi centri ponemčevanja potom nemške komande in »Freibierera«.

Prekratna doba je z drugimi nenaravnimi in nasilnimi izrastki nemškega vladanja nad nami pokopala tudi večji del politikujočih, nemškonaocijalnih požarnih bramb po naših trgih, mestih in po deželi. — V štirih letih se je izkazalo, da se da gasiti tudi na povelje v slovenskem jeziku, ki ga člani takozvanih nemških »Feuerbehrore« še tudi razumejo, saj je to, itak njih materni jezik. Da

so danes v Mariboru, Konjicah, Ptujju, Celju in nemara še kje drugod nemška gasilska društva, je to največja sramota za Slovence, ker izpričuje pred svetom, kake šleve in kaki tepci smo Slovenci, ki še to izrodke danes gledamo in trpimo njih izzivanja. Ta sramota pa kaže tudi javno, da se takozvanim »Nemcem«, ki v teh društvih gospodarijo, gre predvsem za političnonacionalni značaj teh požarnih bramb, tega člankar ne more in ne zna prikriti in to in zopet samo to je ono, česar mi dalje trpeti ne moremo. Ne razumemo tudi površnosti in slabosti županstev po navedenih krajih, da še do danes niso znala napraviti reda. Tako gloživiš danes s svoji svobodni domovini, ako prijaviš pristop k takemu »samo človekoljubnemu društvu, da te gospodi nemčurji odklonijo, ker nisi vreden, da bi bil član gasilskega društva, ki ima svojo streho v občinskem poslopu, samo zato ne, ker si Slovenec. In krog te točke se suče vse frazarenje nemškutarjev o »Feuerwehrih«. Zares samo med Slovenci je mogoče, da se kaj takega tako dolgo trpi, ker je vse nemškutarstvo »feuerberkarstvo« spretno in drzno maskiranje tega, kar ni v našem interesu in kar je državni ideji najbolj kvarno, ker je to najbolj tipičen obstanek avstrijskega habsburgovstva, vreden drug avstrijskega veteranstva med Slovenci. Apel na inozemstvo, ki je po mnenju »Cillier Zeitung« že zopet poklicano, da sodi o tej prikriti in zakriti laži »feuerberkerstva«, pa dovolj ilustrira vse mišljenje tukajšnjih Nemcev, ki očitvidno docela pozabljajo, v mejah koje države se še danes nahajajo.

Gostilničarji in cene pijač. Prejeli smo: Z malo izjemo so naložile letos vse občine na izpite pijače več ali manj visok občinski davek. Le gostilničarji, ki obratujejo v onih bogatih občinah, katere ne rabijo sploh nobenih doklad, so odleteli tej novi težkoči. Zdrav razum bi torej kazal, da so vse pijače v teh redkih občinah najcenejše. Pa velika pomota! Na velikonočni pondeljek sem pil črno pivo na Pobrežju po 30 K, v Zrkovcih po 26 K, v Dolgošah pa po 32 K in vendar so baje Dolgoše ena izmed onih srečnih občin, kjer se ne plačuje nobenih občinskih pristojbin, torej tudi nove občinske trošarine ne.

Navodila za izseljevanje v Zedinjene države Amerike. Generalni izseljeniški komisariat javlja sledeče: Vsa oblastva, ki so pristojna za izdajanje potnih listov v prekomorske kraje, so pozvana, da ne sprejemajo prošenj za izseljenje v Zedinjene države Amerike, ker je že veliko število potnih listov izdanih in vidiranih, a ne porabljenih in ker je vloženih pri poedinih političnih oblastvih in pri generalnem izseljeniškem komisariatu okoli 5 do 6 tisoč prošenj, ki čakajo na rešitev. Iz tega razloga, še bolj pa zaradi nameravanega znižanja izseljeniškega kontingenta od 6426 na 890 letno za našo kraljevino, je malo verjetno, da bi se mogle vpoštovati nove vlozene prošnje za potne liste. Priseljevalni generalni komisariat Zedinjenih držav Amerike je ukrenil vse potrebno, da se ne priseli ni ena oseba preko dovoljenega števila. Organi ameriškega priseljeniškega komisariata so zelo natančni in vračajo brez usmiljenja neupravičene priseljence. Opozarjajo se izseljenci, da ne nasedajo obetanju raznih agentov in posredovalcev, ker bi sicer imeli ogromne stroške brez vsakega uspeha. Prizadeti naj se čuvajo tudi pred sleparji in ponarejevalci izseljeniških potnih listov. Nedavno je bila zasačena družba več oseb, ki se je bavila s falzifikovanjem izseljeniških potnih listov in je ogoljufala lahkoverne ljudi za velike svote, ker ni prišel niti en izseljenec do svojega cilja.

Črne koze v Dalmaciji in Banatu. Črne koze so se razen v Zagrebu in Slavoniji prijavile v zadnjem času tudi v Splitu in po drugih krajih Dalmacije. V Banatu so okužene cele občine. Mnogo je temu kriva tudi nevednost ljudstva, ki ni prijavilo takoj prvih slučajev ter tudi ni upoštevalo ukrepov oblasti, ker so »srbijske«, a Radić ima posla s svojo republiko. Oblasti se prizadevajo, da preprečijo nadaljno širjenje te nevarne bolezni.

Mesarski boj v Zagrebu. Ne gre tu za boj, mesarsko klanje, ampak za boj med zagrebškim prebivalstvom in zagrebškimi mesarji, ki niso prav nič bolj krščanski, kakor naši slovenski in nem-

ški. Mestna občina je skušala stopiti mesarjem na prste, toda aprovizacijski odbor je glasom poročil nekaterih zagrebških listov zlezal pod en klobuk z mesarji in uspeh je seveda izostal. Naposled je segla vmes oblast ter odredila, da morajo policijski organi skozi tri mesece nadzirati mesarje pri klanju, in sekanju mesa, bodisi v mesnicah ali na trgu. To bi očitvidno marsikaj razkrilo in zato so se mesarji uprli. Sklenili so, da do nadaljnegar ne bodo več prodajali govejega mesa. In res je bil večeraj Zagreb brez govedine. Prebivalstvo je radi tega zelo razburjeno, kar je po vsem razumljivo. Odločno zahteva, da podvzamejo oblasti ostro mero proti njim ter jim odvzamejo obrt, ako bi nadaljevali stavko. Mestna aprovizacija bo skušala, da krije vse potrebe zagrebškega prebivalstva, s čemur bi bili mesarji odžagani. Občina otvori deset občinskih mesnic. Kako bo končal ta tudi za nas važen boj, bomo še poročali. Čas pa bi bil, da bi se tudi našim mesarjem pošteno stopilo na prste, ker v pretiravanju cen dosledno posnemajo zagrebške.

Sneg v Vojvodini. Po vsej Vojvodini, zlasti pa v severnem Banatu je te dni zapadel debel sneg. Zavladal je hud mraz, kakoršnega najstarejši prebivalci v tem času ne pomnijo.

Roparski napad v Novem Sadu. V stanovanje trgovca Antunovića v Novem Sadu so prišli štirje moški ter se predstavili trgovčevi ženi kot delavci električnega podjetja, češ, da morajo izvršiti nekatera popravila. Ko so videli, da je žena sama, so ji nastavili samokres, ji zamašili usta, nato pa prebrskali vse stanovanje ter odnesli 150.000 dinarjev denarja. Policija je uvedla preiskavo, ki pa je ostala doslej brezuspešna.

Radi dolga 143 K je pognala na boben »Katoliška banka« v Zagrebu malega kmeta iz Gor. Stubice. Eto vam klerikalnega socijalizma v praksi!

8.250.000 din. kredita za opremo javnih bolnic v naši kraljevini je odobrilo finančno ministrstvo.

Aretiran zdravnik. V Liboňah so aretirali bivšega zdravnika v Kozjem dr. Friedricha in ga oddali v preiskovalni zavod celjskega sodišča. Osumljen je več tatvin.

Razburjenje radi novih tisočakov v Novem Sadu. Podružnica Narodne banke v Novem Sadu je stavila v promet nove tisočdinarske bankovce. Med prebivalstvom so razširjene tendenciozne vesti, da zgube stari tisočdinarski bankovci svojo veljavo, radi česar je zavladala vsled izdaje novih bankovcev razumljiva razburjenost. Zmešnjava je bila tako velika, da se je ljudstvo branilo sprejemati nove bankovce. Pomirilo se je še le, ko je Narodna banka objavila, da se morajo tudi še nadalje sprejemati stari bankovci.

Boj Zagrebčanov z mesarji je stopil v nov stadij. Mesarji so zaprli mesnice ter postali prekupčevalci živine. S tem manevrom hočejo zakriti svoje dosedanje odiranje ter naviti cene živini, da bi s tem onemogočili akcijo mestne občine, ki namerava otvoriti več mesnic in na lasno roko prodajati meso. Prebivalstvo je radi tega postopanja mesarjev skrajno ogorčeno. Organizira se boj kot vseh mesarjev, ki imajo sedaj zaprte svoje mesnice ali le nočejo prodajati govejega mesa. Kdo bo izšel zmagovit iz tega boja, je težko reči, ker je mnogo odvisno od postopanja oblasti.

Dijaški dom v Pragi. Jugoslovenskim visokošolcem v Pragi je delalo poleg drugih neštevilnih težkoč največ preglavice stanovanjsko vprašanje. Pokrenila se je misel zgradbe jugoslovenskega dijaškega doma, ki je s podporo češkoslovaške vlade, krasno uspela. Češkoslovaško prosvetno ministrstvo je kupilo na najlepšem kraju na Letni od ženskega društva en paviljon za 1 milijon čK ter votiralo še nadaljnih 200.000 čK za notranje ureditve in pohištvo. Tako so prišli jugoslovenski visokošolci v Pragi po zaslugi češkoslovaške vlade do lastnega dijaškega doma.

Italijanske princezinje se možijo. Pred par dnevi se je vršila poroka italijanske princezinje Jolande, sedaj pa poročajo italijanski listi, da se je tudi druga hčerka italijanskega kralja Mafalda zaročila s knezom Brabantom. — Svečana zaroka se bo vršila 10. maja.

Fašistovski napad na tržaško »Edinost«. V soboto ponoči so fašisti napadli tiskarno »Edinost« v Trstu, razbili vse ši-

pe ter vdrli v redakcijske in tiskarniške prostore, odkoder pa so jih pregnali karabinerji. To bi naj bilo maščevanje zaradi italijanske zastave v Biogradu, o čemer pa ne ve poročati niti eden jugoslovenski, niti italijanski list.

Omejitev priseljavanja v Egipt. Generalni izseljeniški komisariat javlja sledeče: V Egiptu vlada velika nezaposlenost. Naši izseljenci, ki prihajajo v Egipt, ne morejo dobiti dela in mora skrbeti zanje generalni konzulat naše kraljevine v Kairi. Zaradi tega se opozarjajo vsi, ki se nameravajo izseliti v Egipt, da se bo odslej izdal izseljeniški potni list le po pogodjem, da dokažejo izseljenci: 1. da imajo sredstva za preživljanje in povratek; 2. da jim je v Egiptu zagotovljeno delo ali 3. da izjavijo na zapisnik, da ne bodo padli na breme našemu generalnemu konzulatu v Kairi.

Ta je pa na mestu! Pišejo nam: Poročali ste, da je bil bivši gerent v Zrkovcih pri Mariboru, znani klerikalni priganjač Rebernik obsojen na 3 mesece težke ječe. Ta človek, ki je sedaj že devetih kaznovan, je poleg tega, da je član raznih drugih odborov, tudi član komisije za dohodninski davek. Vsekakor priporočljiva firma!

Lenin — paralizik. Izjava, ki sta jo podala angleškim poročevalcem zdravniška — specialista dr. Strumpel in dr. None, ki sta zadnjih deset dni preiskovala Leninovo bolezen, potrjuje, da je organizator ruske revolucije bolan na progresivni paralizik. To je bilo soditi po vseh vesteh, ki so doslej prihajale o poteku njegove bolezni, vendar pa so komunistom naklonjeni listi trdovratno zatrjevali, da je Lenin bolan na neki interni bolezni, baje na žledodnem raku. Omenjena zdravnika pravita, da Lenin lahko vsak čas umre, ni pa tudi izključeno, da bo še dolgo životartil; ozdravel seveda ne bo nikdar več. Bodoči zgodovinar boljševiske revolucije in sedanjih dogodkov v Rusiji, ki so v veliki meri delo Lenineve inicijative, bo moral uvaževati tudi dejstvo, da je bil Marriot ruskega komunizma — paralizik.

Kdo ve, koliko so začetki njegove paralize vplivali na dejanja, ki jih je storil kot prvak revolucionarnega pokreta? Gorje človeštvu, če se postavijo v njegove vodilne vrste sifilitični paraliziki, ki mišljajo, da slišijo glas svojega razuma, v rešnici pa jih vodijo nastopi strašne, neozdravljive bolezni!

V Angliji manjka 200.000 stanovanj. »Berliner Tageblatt« piše: Kakor v vseh drugih državah, tako se tudi v Angliji gradi zelo malo stanovanjskih hiš. V Angliji sicer nimajo tako hude stanovanjske krize kot drugod, ker je bilo med vojno zgrajenih z državnimi in občinskimi sredstvi 280.000 stanovanj, z zasebnimi pa okoli 100.000 stanovanj, vendar pa še vedno manjka čez 200.000 stanovanj. Najemnina je bila v zadnjem času znatno povišana.

Cene v Italiji. Praški »Pondelničnik« prinaša izkaz tržnih cen v Rimu. Iz njegovega poročila povzamemo, da stane liter vina 250 lir, boljšega vina 4—5 lir. Olje liter 7 lir. Mast 22 lir kg. Cena mesa se giblje med 8—10 lir kg., jajce stane povprečno po 50 centezimov komad, moka 2 liri kg, kava 28 lir kg, riž tri fižol 250 lire kg, smokve 4—5 lir kg. Kilogram pomaranč stane 1—250 lire kg. Mleko prodajajo po 180—2 liri liter. Črna kava v kavarnah stane 45 cent, voznja na tramvaju 10 cent, posamezna številka časnikov 20 cent. Moški klobuki se dobe po 15—20 lir, čevlji od 50 lir naprej, dobri čevlji pa so po 80—120 lir in še več. Britje stane 1 liro 50 cent, striženje las 3 lire. Penzijo in stanovanje v privatnih hišah (brez vina) je dobiti že za 25 lir.

Padanje brezposelnosti na Češkem. Češkoslovaško ministrstvo socialne politike je objavilo, da je bila v mesecu marcu izplačana podpora 180.000 brezposelnim, dočim je v februarju prejelo podporo 203.000 brezposelnih oseb. To je dokaz, da je industrijsko delo zopet oživelo.

Mesto zgorelo. Iz Kristijanije poročajo, da je požar uničil mesto Hennesberget v severnem delu Norveške.

Boljševiški paradiz. Ob koncu marca so bile na moskovskem trgu sledeče cene: libra rženega kruha 1.000.000 rubljev, pšeničnega kruha 2 milijona, masti 16 milijonov, tobaka 43 milijonov, sladkorja 7 ml. 830.000, par čevljev 580 milijonov rubljev.

Pri gledališki predstavi na odru ranjen. V »Comedie Française« so pred par dnevi igrali Cornélyeva »Chad«, V

dvoboju s sabljami je bil gledališki igralec Besjardins, ki je igral ulogo Don Diega, težko ranjen. Občinstvo tega ni niti opazilo, ker je igralec junaško vztrajal do konca predstave; še le nato se je dal obvezati. Igralec je sicer okreval, lahko pa bi bil doživel tudi tragičen konec.

— **Razpust graške opere.** Iz Gradca poročajo, da bo s koncem letošnje sezone razpuščena graška opera radi finančnih težkoč. V bodoče bo od časa do časa gostovala v Gradcu dunajska opera.

— **Stavke v Budimpešti.** Pred par dnevi so zastavkali v Budimpešti vsi nastavljenici javnih podjetij. Kakor se naknadno poroča, so se jim v zadnjih dneh pridružili mestni nastavljenici v mestni pekarni in v mestnih prodajalnah živil. Delavstvo elektrarne, ki oskrbuje Budimpešto z električnim tokom, se je brez da bi čakalo na odgovor na svoje zahteve, pridružilo stavkujočim in tako je Budimpešta brez luči in tudi promet cestne železnice je ustavljen. Deloma so mesta stavkujočih zasedli člani nacionalističnega združenja za zaščito dela. Policija je radi izgredov zaprla 113 stavkujočih.

— **Kongres Rdečega križa v Varšavi.** V Varšavi se vrši te dni kongres društev Rdečega križa. Kongresa so se udeležile po svojih zastopnikih Francija, Anglija, Poljska, Češkoslovaška, Jugoslavija, Avstrija, Rumunija, Bolgarija, Švedska in Finska. Na kongresu se bo sklepalo o skupnem delovnem načrtu. — Kongres je otvoril predsednik poljskega Rdečega križa general Haller. Za predsednika kongresa je bil izvoljen češko-glovaški zastopnik dr. Prohaska.

— **Kako izgleda avstrijska armada.** Nedavno se je vršil za avstrijske »Volkswehrover« hud boj v avstrijskem parlamentu. Meščanske stranke so iz vzrokov štedenja hotele reducirati avstrijsko »armado« ter odpraviti vojno ministrstvo. To pa socialistom ki kriče pri nas vedno proti vojski, ni šlo v glavo ter so se hudo potegovali za njo, češ, kdo nas bo branil, če nas kdo napade. (Seveda velja to samo za Avstrijo, pri nas socialisti vedno zanikajo vsako tako možnost!) — Kako hrabro so se borili avstrijski »Volkswehrover« na Burškem, je še vsem v spominu. Saj so jih morali celo s strojnimi puškami siliti na »fronto«. Značilno za razmere, ki vladajo v tej socialistični krci srecu prirasli armadi, pa so izpovedi, nekega uzmoviča, ki ga je prišla te dni dunajska policija. Priznal je, da je s pomočjo avstrijskih čuvarjev domovina, s »Volkswehrover« kakor sraka kradel erazično blago. Med drugim je ukradel 18 strojnih pušk, 10 kg. cikankalija, popolne vprege s konji in vozovi, ter celo vojaški avtomobil. — »Lieb Vaterland, kamust ruhig sein« pač res lahko zapojejo Avstrijci, ki imajo tako dobre čuvarje.

— **Zver v človeški podobi.** V Liverpoolu so te dni zaprli zasebnika Johna Kersie, ki se je hotel na zverski način iznebiti svoje žene, da bi dobil visoko zavarovalnino. V svoje namene si je izbral nekega znanega žeparja, katerega je nagovarjal, naj proti nagradi 100 funtov določenega dne »odpravi« njegovo ženo. Žepar, nek Frank Connoly, je skrajno mislil, da se ugledni možakar šali, toda pozneje je spoznal, da ima resnico. Dogovorila sta se, da mora Connoly določenega dne vdreti v stanovanje Kersie-a, ter zaviti v bele rjuhe markirati duha. Žena se bo seveda ustrašila ter bo pri oknu klicala na pomoč. Tedaj naj jo porine skozi okno. Enako naj stori, če bi klicala pomoči pri balkonu v drugem nadstropju ležečega stanovanja. Kljub svoji voliki pokvarjenosti pa Connoly še ni zavrnil v sebi vsak občutek. Ko je spoznal, da gre za zločin, je celo zadevo prijavil policiji. Tam mu sprva niso verjeli. Dogovorili pa so se, da naj Connoly stori vse po dogovoru, da se bo videlo, ali je govoril resnico. Seveda se mora vse vršiti pod nadzorstvom policije. In tako se je tudi zgodilo. Connoly je šel navidezno v stanovanje, Kersie pa ga je v neki bližnji ulici čakal s svojo malo hčerko, katero je vzel seboj, da bi ne bila priča materine smrti. Ko se je Connoly čez nekaj časa vrnil ter mu povedal, da stvar ni uspela, se je Kersie hudoval nad njim ter zahteval nazaj prehranje, ki mu ga je bil že izplačal. V tem trenutku je pristopila policija, ki je oba aretirala. Kersie je obtožen poskušenege mra svoje žene, Connoly pa mora odgovarjati še za neke žepne tatvine.

— **Mussolini pri otvoritvi velešejma v Milanu.** Glasom italijanskih vesti je odpotoval ministrski predsednik Mussolini v Milan k otvoritvi mednarodnega velešejma. Svečanosti se vdeležita tudi kralj in kraljica.

— **Politični dvoboj v Rimu.** Kakor poročajo italijanski listi, sta si fašistovski poslanec Farinassi in glavni urednik rimskega »Avantija« Buffone radi političnih diferenc napovedala dvoboj s sabljami. Dvoboj se vrši jutri v Bresci-i.

— **Vodja irskih vstasev podlegel svojim ranam.** Dublin, 11. aprila: Vodja in vrhovni poveljnik irskih vstasev, Lian Lynch, ki so ga vladne čete ujele, je v zaporu podlegel v boju zadobljenim ranam.

— **Stavka rudarjev v Avstriji.** Pri avstrijskem »Alpine Montangesellschaft« se je vršilo danes glasovanje glede nadaljevanja stavke. Za stavko je glasovalo 98 odstotkov delavstva. Stavka ima značaj mezdne gibanja. Družba je ponudila 5% zvišanje mezd od 23. marca naprej, delavstvo pa zahteva 10% zvišanje od dneva, ko je potekla dosedanja pogodba, t. j. od 9. marca naprej. Lastniki srednještajerskih rudnikov pa o kakem zvišanju mezd nočejo sploh ničesar slišati, radi česar se stavka nadaljuje.

— **Pred novimi obsodbami v Moskvi.** Glasom poročil iz Moskve se prične te dni glavna razprava zoper patrijarha Tihona, metropolita Nikandora, škofa Arsenija in druge duhovnike. Patrijarh Tihon je obsojen, da je paktiral z inozemskimi monarhisti ter delal na to, da bi v Rusiji zrušil sovjetski režim. Dolže ga tudi, da se je upiral naredbam sovjetske vlade. Kakšen bo izid sodbe, o tem v Moskvi ni več dvoma. Doletela ga bo brčkone usoda prelata Butkiewicza.

— **Telefon v vlaku.** Na progi Hamburg-Berlin so se te dni vršili v prisotnosti prometnega ministra Grönnera in poštne ministra Stengela poskusi s telefoniranjem iz vozečega vlaka s pomočjo novokonstruiranih aparatov. Poskusi so se nepričakovano dobro obnesli. Govorili so telefonično med vožnjo z Berlinom, ne da bi stranka v Berlinu sploh opazila, da govori s potnikom v drvečem brzovlaku. Aparati so tako urejeni, da ropot vlaka pogovora ne moti. Izjajdba je velevažnega pomena za razvoj telefonije.

— **Protituberkulozni kongres v Pragi.** O binokostnih praznikih se vrši v Pragi svetovni protituberk. kongres, katerega se udeležijo odlični svetovni strokovnjaki na polju pobijanja te največje sovražnice človeštva. Oni, ki hočejo inketi na tem kongresu kako predavanje ali staviti kake predloge, morajo to najkasneje štiri tedne pred kongresom sporočiti glavnemu odboru.

— **Rabin pred revolucijskim sodiščem.** Listi javljajo iz Rige: Sovjet v Gomolju je oddal tamošnjega vrhovnega rabina, ki je obdolžen protisovjetske propagande, revolucijskemu sodišču.

— **Veliko izprtje stavbinskih delavcev v Angliji.** Pogajanja za odstranitev konflikta v stavbinski obrti v Londonu so se končno razbila. V soboto stopijo v veljavo sklepi podjetnikov glede izprtja delavcev. Prizadetih bo 500.000 delavcev.

— **Stavka občinskih nameščencev v Budimpešti.** Stavka v občinskih podjetjih se je razširila, ker so se priključili

— **Plemeniti lord in boljševik.** Neke pariška politična revija, ki je zelo dobro informirana o zakulisnih političnih spletkah in incidentih, prinaša sledečo anekdoto: Lord Curzon, iz stare angleške plemenitaške rodbine, je na svoje plemstvo silno ponosen in zelo ohol. Na intervencijo neke ugledne osebe je končno pristal na to, da sprejme sovjetskega zunanjega komisarja Čičerina, katerega zelo prezira. Da bi mu pokazal svoje omalovaževanje, ga je sprejel proti vsem običajem sede v naslonjaču. Ko je Čičerin vstopil, je komaj malo okrenil glavo, ni pa mu ponudil niti sedeža, temveč ga je kratko vprašal: »Zdi se mi, da ste želeli, da me vidite. Imate li še kaj drugega povedati?« — »Da,« je odvrnil Čičerin popolnoma mirno, »hotel sem Vam samo povedati, da je Čičerinova obitelj mnogo starejša, kakor pa Curzonova.« — in je šel. Znano je, da tudi Čičerin zelo rad omenja svojo obitelj, ki poteka baje iz neke stare rimske obitelji, ki se je v 16. stoletju preselila v Rusijo.

Dopisi.

Iz mariborske okolice. Dosedanja politična nestalnost ni dopustila do sedaj ustanovitve kakšnega športnega društva v okoliških občinah. Večarja pa sem izvedel na Pobrežju, da je vrlo pevsko društvo »Zarja« na splošno željo pridnih članov ustanovila športni pododsek. Živijo »Zarja«! S tem si pokazala, da resnično stojiš na višku pojmovanja svojih nalog!

Slov. Bistrica. Tukajšnji nemčurji in klerikalci so imeli 10. tm. v gostilni Kos sestanek, na katerem so sklepali o bojkotu naprednih trgovcev in odsiranju našega naprednega učiteljstva. Par teh »nekdanjih mogotcev« je zahtevalo, naj se agitira med ljudstvom s tem, naj ne pošiljajo niti otrok v šolo! Da ne pozabimo teh nemčurskih in klerikalnih lažipatrijotov, jih hočemo navesti: Grill, brez legitimnih otrok; Gunčer (Guntseher) gostilničar Go. Bistrica; Wernigg, župan, Kovača vas, znana narodna propalica; kaplan Strmšek, brez zakonskih otrok; dekan Cerjak, nemčur Kofler, ki še sedaj doma samo nemškutari; nemčur Tomasini G. Bistrica; Safošnič Sp. Nova vas in še več klerikalnih »sočetov« brez dece. Grill in dekan Cerjak še torej nadalje hujskata, mesto da bi upihvala pomirjevalno na svoje ljudi. Gospod dekan — zato peša vera, ker vi ne poznate krščanske ljubezni, temveč sovraštvo. Res! Orjuna bo imela še mnogo dela. Povemo pa vam, da so časi vaše nemškutarske nadvlade nad našim narodom minuli in se ne povrnejo nikdar več! Narodnih izdajic pa ne bomo trpeli v naši sred! Za vse posledice pa je odgovoren nam dobro znani nemčurski in klerikalni generalni štab.

Slov. Bistrica. Tukajšnje sodišče je obsodilo čevljarja Ivana Tegerja na 5 tednov strogega zopora, ker je na južnem kolodvoru zakričal odvetniku dr. Rudolfu Ravniku iz Maribora »windischer Hund«. Teger je znan zagrizen nemškutar, izzivač prve vrste, ki ob vsaki priliki pokaže jezo nad Slovenci. Iz tega se vidi, kako raste grehen tukajšnjim nemškutarjem. Žalostno pa je, da jim zraven dajejo potuho klerikalci, kakor se to ravno vidi iz zadnjih dogodkov. Ali ne bi bilo bolj enotno smoteno delo — kot pa hujskanje? — Mestni komandant podpolkovnik Ferdo Concilia je razrešen dolžnosti.

Sv. Lenart v Slov. gor. (Greh sodnika dr. Čemerja.) Sodnik dr. Čemer je prišel v neprijetni položaj, da je moral obsoditi notarja Franca Štupico radi razžaljenja časti ter mu zavriniti začasno odredbo, katero je smatral notar kot nujno potrebno za ugodno rešitev njegove privatne banke. To je tega znanega narodnjaka, razvaježnega od nekaterih prejšnjih sodnikov tako razkačilo, da je postal dr. Čemer. čez noč moj svak, balkanist prve vrste in liberalni jugoslovanski prenapet. V pomirjenju prijatelj dr. Čemerja naznamim, da še ni prišel isti tako daleč, da bi postal moj svak ter balkanist v smislu »Straže«, in da še vedno privošči tudi klerikalcem pri Sv. Lenartu, da poskušajo pri Rercerju priznati dobro kapljico našega dekana. — Dr. Milan Gorišek.

Bučecovei. »Murska Straža« je prinesla v zadnji številki pretirano poročilo o »roparskem napadu« na posestnika Jakoba Topolnik iz Selišč, ki je šel po cesti v smeri proti kolodvoru naproti svoji hčerki. Zajedno se je cenj. dopisnik obregnil neopravičeno in neutemeljeno nad našim orožništvom. — Resnici na ljubo konstatujemo, da je bil ta »roparski napad« navadna, seveda surova fantovska šala, ki je kot take nikakor ne odobrujemo. G. Topolnik je prišel v temi v to afero čisto po nedolžnem. Namesto na nekega fanta je sfrčalo par kremenov nanj, in nesreča je hotela, da ga je eden zadel. Roparjev pa pri nas do sedaj še ni. Naši orožniki vršijo svojo službo vestno in točno, ker pa je njihova postaja oddaljena od tukaj 5 km. ne morejo biti odgovorni za vsak malenkosten dogodek v Bučecoveh.

Požar v Vrbi pri Žalcu. K našemu telefonskemu poročilu smo sprejeli sledeče pojasnilo: Dne 12. tm. ob pol ednajst uri je izbruhnil iz sedaj še neznanih vzrokov (sumi se, da so zažgali otroci) v gospodarskem poslopiju kmeta Josipa Baliza požar, kateri je v par trenutkih zavzel vso s slamo krito poslopje. Po-

slopje stoji na severni strani vasi in je skoraj zadnje poslopje na severnem koncu. Bila je huda burja, a veter je vel od jugozahoda proti severu-vzhodu, torej direktno iz vasi ven in ni obstojala pri tem vetru za vas nobena nevarnost. Pogorel je edino le ta objekt. Res pa je nosil veter slamnate ogorke daleč na okrog in je bil trg Zalec vsled gorečih slamnatih ogorkov v veliko večji nevarnosti, kakor vas sama. Ker pa je bilo vsled lanske suše gospodarsko poslopje do malega čisto brez mrve in slame, so ti ogorki nehali švigati, kakor hitro se je streha udrla. Požar je ostal popolnoma lokaliziran in je bil do četrta na l. popolnoma pogašen. Prihitela so na pomoč gasilna društva iz Žalca, Zg. Ložnice, Gotovelj, Sv. Petra v S. dol., Griž in Arjevasi. Ta društva so z vsemi silami delovala in tako preprečila vsako širjenje. Prav pridni so bili domačini, kateri so s svojo staro brizgalnico, katera je bila seveda prva na mestu, marsikaj hujšega zabranili. Omenim naj še, da je bila gasilna akcija tako temeljita, da so ostali vsi hlevi, klet, stiskalnica za mošt itd. v pritličju popolnoma ohranjena.

Podprimo Jadransko Stražo!

Narodno gledališče

Repertoire:

Sobota, 14. aprila Škrjančkov gaj, izv. (kuponi).

Nedelja, 15. aprila Traviata, izv. Gostujeta g. Hrzič (bariton) in g. Knittl (tenor), člana zagrebške opere.

Ponedeljek, 16. aprila zaprto.

Torek, 17. aprila Velika noč C (kup.).

Sreda, 18. aprila zaprto.

Četrtek, 19. aprila Svatba Krečinskega B. Premijera.

»Škrjančkov gaj«. Danes 14. aprila se vprizori ponovno za izv. ab. in obenem za kupone priljubljena Leharjeva opera »Škrjančkov gaj«. Ta opereta se v marsičem približuje operi in je pri vseh dosedanjih vprizoritvah dosegla jako lepe uspehe. Poleg sentimentalnih motivov razpolaga to delo z izvanredno komičnimi momenti; tudi plesne točke, ki jih je aranžirala ga. Mitrovič, so jako posrečene. Ponovno opozarjamo pa občinstvo, da si danes potom kuponov lahko ogleda predstavo po zelo nizki ceni.

Traviata. V nedeljo, 15. tm. se vprizori eno najlepših Verdijevih glasbenih del Traviata, opera v štirih dejanjih. Poleg izrednih glasbenih vrlin, razpolaga ta opera z jako dobrim libretom česar češče pogrešamo pri glasbenih delih. Libreto je sestavljen po slovitom romanu francoskega romanopisca Dumasa »Dama s kamelijami.« Traviata je še danes eno najpriljubljenejših in najpopularnejših repertoirnih del. Predvsem pa je omeniti pri jutrajšnji nedeljski predstavi odlična gosta, ki bosta mnogo pripomogla k uspehu predstave. Alfreda bo pel naš znani priljubljeni gost g. Zd. Knittl. Njegovega očeta bo pa kreiral baritonist g. Hrzič, ki smo ga imeli priliko čuti pri premijeri in reprizi »Traviata«. Gospod Hrzič razpolaga z izvanredno dobrim glasovnim materialom in umetniško zaokroženo igro, ter si je takoj pri prvem nastopu pridobil simpatije občinstva.

Gostovanje v mariborskem gledališču. Uprava narodnega gledališča je povabila na gostovanje enega najodličnejših pevcev zagrebške opere g. Hrziča. Gospod Hrzič bo nastopil kot Alfredov oče v Traviati. Kot takega smo ga imeli priliko spoznati pri premijeri in reprizi Traviata in tedaj si je g. Hrzič takoj pridobil simpatije občinstva. Kot Alfred nastopi g. Knittl, znani in priljubljeni naš stalni gost. Že opera sama, ki je stalno na repertoirju vseh gledališč, pa zasluži, da se poseti v čim večjem številu.

Kultura in umetnost

x Primili smo na ogled: A. broj »Jadransko Straže«, ilustriranog glasila centralnog odbora istoimenog udruženja, koji izlazi u Splitu. Po jednodušnom sudu cjelokupne naše štampe ova revija svojim sadržajem i opremom najbolje propaguje ideju, koju zastupa. Ovak broj ima 32 stranica s 19 slika. Izlazi 1. svakog mjeseca.

Mariborske vesti.

Maribor, 14. aprila 1923.

in Zadnji pozdrav t. tovarišu Alojziju Eigl. Gorko pomladansko solnce je pošljalo vseživljajoče žarke na studeniško pokopališče, ko smo Te spremili k zadnjemu počitku, dragi tovariš Eigl. Mnogobrojno zbrano občinstvo, posebno pa dolga vrsta stanovskih tovarišev, je pokazala, kako priljubljen si bil povsod. Ni Te več... Iztrgan si bil nenadoma iz naše srede, ki smo Te spoštovali in ljubili kot vedno dobrega svetovalca in tovariša, vestnega in marljivega delavca. Neusmiljena smrt Te je iztrgala iz kroga ljubeče družine, iztrgala Te baš v času Vesne, katere si se kot prijatelj narave na svojih izprehodih tako srčno veselil. Sedaj počivaš daleč od rodne grude pod večnozelenim Pohorjem. Tvoj duh se je sicer ločil od telesa, živi pa med nami in nas bodri in ko smo vrgli na Tvojo krsto rušo pesti, smo čutili, da je z nami Tvoj duh in da z nami ostane, dokler se ne zgrudimo na življenja poti in naš duh sledi Tvojemu v vsemir... — Globoko potrti rodni naši najiskrenejše sožalje in naj ji bo v tolažbo zavest, da smo tudi mi z njegovo smrtjo mnogo, tako mnogo izgubili.

Pogreb pokojnega metteurja in odgovornega urednika »Marburger Zeitung« je pričal, kako priljubljen je bil umrl pri svojih stanovskih tovariših in predstojnikih. Vse grafično delstvo tukajšnjih tiskarn se je zbralo, da ga spremi na zadnji poti. Ob odprtem grobu se je poslovil od umrlega tovariša v imenu grafičnih delavcev gosp. Viktor Eržen, črkostavec Ljudske tiskarne, povdarjač velike zasluge pokojnika za organizacijo črkostavcev, za katero pomeni izguba tako vztrajnega delavca in boritelja za delavske interese hud udarec. Svetila mu večna luč!

Trla baba lan, da joj prodje dan. »Obzor« se je v pomanjkanju drugih argumentov spodtaknil ob »napako« v našem članku »Federalisti«: mi nismo zapisali latinske in grške, marvč smo namenoma pustili samo grške, hoteč s tem ironično podčrtati delo onih politikov, ki s tujimi besedami zaslepljajo mase. Ironično bi mogli rabiti tudi besedo španske, dasi bi učenjaki pri »Obzoru« nemara odkrili hindustanski izvor. Taka pedanterija je prisiljena in v časih, ko gre za velike vprašanja, naravnost — smešna. Njo si lahko dovolji kak penzioniran profesor v kavarni, ne pa ljudje, ki se bore za politična načela. Pouk iz latinščine pa hvaležno odklanjamo! Našo »nezgod« je po »Obzoru« zlorado objavila »Straža«: češ, glejte jih, Taborite, saj smo rekli... Jezuitsko latinščino istotako hvaležno odlanjamo kot Dežmanovo framazonko; »Obzor« in »Straža« pa bi priporočali, da si najameta za uredništvo vsaj dobre prepisovalce, ki bodo znali stavek pravilno prepisati. Besedo »konferencija« namreč v citiranem stavku zamenjajmo. Za »svetovne« liste kakor sta bratec »Obzor« in sestra »Straža« je to menda prvi pogoj — ali kakor bi se »grško« reklo: (oh, sveta drugošolska nevednost!); conditio sine qua non. Sedaj pa — pika.

Veliki podžupan dr. Pfeifer postavljen na laž. V petek se je vršila pri mariborskem okrožnem sodišču zopet razprava o nekaterih tožbah delavcev v delavnicah južne železnice proti tej za izplačilo mezde za 9 dni lanske stavke. Pri tej priliki je zastopnik delavcev dr. Skopin pokazal uradni razglas, ki je bil dan pred volitvami nabit na vratih delavnic — v nemškem jeziku — podpisan od dr. Pfeiferja, in s štampiljko mariborske oblasti, kjer javlja dr. Pfeifer uradno, da je južna železnica na odločno intervencijo Nachtigalla in radikalne stranke ugodila zahtevi delavcev za izplačilo te mezde. Zastopnik južne železnice pa je v presenečenje navzočih izjavil, da ravnateljstvo ni dalo nikomur nikakšne objube ter da je dr. Pfeiferjev razglas navaden volilni manever. Delavci so vkljub temu svojo pravdo dobili — dr. Pfeifer in radikalna kompanija pa je razgaljena pred javnostjo kot družba, ki je z zlorabo uradne oblasti varala delavstvo in javnost. Ali je tak človek mogoč samo še en dan na odgovornem mestu?

Okoli 2000 ljudi je videl »Slovenec« poročevalce na železničarskem shodu klerikalcev ter takoj pogumno pristavlja: »S tem dnem je pretežna večina železničarjev stopila v vrste SLS.« — Čudno je pri vsem, da je pri govoru ljubljanskega zastopnika Kavčiča nastalo med zborovalci tako vmes-kričanje, da je moral prenehati, češ, če me ne čete poslušati, pa ne bom govoril, jaz govorim samo svojim somišljenikom. To samo kot kronisti knštatiramo.

Koncert Sovilski-Riewicz odpovedan. Prvotno za dne 6. t. m. napovedani koncert ljubljanskih umetnikov Sovilškega in Riewiczeve je bil radi premalega zanimanja preložen na soboto dne 14. aprila. Ker pa je kljub temu bilo v predprodaji prodanih jedva deset vstopnic, sta bila umetnika prisiljena. Mariboru obrniti hrbet ter koncert odpovedati. Dasi je to z ziraom na koncert dunajskega umetnika Fischer-Niemanna, ki je bil izredno dobro obiskan, skoraj neverjetno in za merilo naše kulture skrajno žalostno, je vendar popolnoma umljivo. Koncertna sezona je kolikor toliko že minula, pri vsem tem pa sredina meseca ni prav srečno izbran čas za tako prireditve. Vedno bolj se pač čuti siromaštvo srednjih slojev, ki tvorijo pravzaprav pretežno večino koncertne publike. Kar tri take prireditve v enem mesecu pa so za mesto, kakor je Maribor, nedvomno preveč. In to bi pač morali upoštevati aranžerji!

Obrotniki in kulturno delo. Vodja Ljudske knjižnice nam poroča, da mu je izročil pred par dnevi krojač Rajko Zotter, v naši javnosti že tudi dobro znan kot izredno marljiv narodni delavec, 10 Din., ker so ga ob priliki nabiralnega dne nabiralke Ljudske knjižnice srečale na ulici ravno v momentu, ko ni imel pri sebi nikakega denarja in se je zato oddaljil knjižnici ob prvi priliki, ko je srečal knjižničarja. Žal da imamo med obrtniki krogi malo tako poštovanih narodnjakov, ki naj bodo za vzgled številnim bogatim narodnjakom.

Umrli so v Mariboru v minulem tednu: 7. aprila: Janez Opreschnig, mestni litograf, 59 let, javna bolnica; Jožefa Vuga, žena uradnika, 33 let, Mišska ulica 18; 8. aprila: Frančiška Tribul, zasebnica, 86 let, Livada 5; 9. aprila: Vera Mitočinka, strežnica, 18 let, javna bolnica; 10. aprila: Robert Rezek, revident južne železnice, 49 let, javna bolnica; 11. aprila: Alojzij Eigl, metteur, 63 let, Ruška cesta 45; Albert Skerbot, sin branjevke, 2 in pol leta, Strossmajerjeva ulica 5; Genovefa Dreisger, gostilničarka, 50 let, Lajtersperk 81; 12. aprila: Miroslav Kumer, sin poštnega kontrolorja, 2 leti, Trdinova ulica 9.

Restavracija »Kolo« na Koroški cesti št. 3. V nedeljo, 15. aprila dopoldanski koncert znanega kvarteta Schmidt Dolinšek. — Opozarjamo na današnji oglas.

Zahtevajte brezplačni ilustrovani cenik »KARO-čevljeve«, ki je opremljen z vsemi zelo praktičnimi pripomočki za odmerjanje noge. Dragotin Roglič, Maribor, Koroška c. 19. Telefon 157. 587

Stare knjige, dobro ohranjene, tudi nemške, a le najboljše svetovnih pisateljev, kupuje po najvišjih cenah »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu.

V nedeljo 15. aprila v novopreurejenih gostilniških prostorih Senica, pop. Moder, Studenci pri Mariboru, prosta zabava z godbo in plesom. Točijo se najboljše vina.

Hotel Halbwild. Danes v nedeljo jutranji in večerni koncert. Pri lepem vremenu na vrtu.

Objave.

Ženska obrtna šola »Vesna« v Mariboru otvori 23. aprila dva desettedenska večerna tečaja za šivanje perila oz. šivanje obleke. Prijave sprejema vodstvo zavoda ob delavnicah od 10. do 12. ure do vstevši 20. tm.

Mariborsko slov. žensko društvo nazonanja, da se vrši 4. redni občni zbor v ponedeljek 23. tm. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Prosimo naše članice, da se obnegega zbora polnoštevilno udeležijo, uljudno vabimo pa tudi vse ostale, ki se zanimajo za delo našega društva. Odbor.

Objava. Na binško nedeljo in ponedeljek priredi Mariborsko žensko društvo znakovni dan v prid otroške bolnice in dnevnega zavetišča. Opozarjamo na to že danes ostala društva in našo javnost.

Umetniška obrt na VI. Groharjevi razstavi.

»Grohar« nam nudi tokrat priliko videti razven slikarstva tudi umetniško obrt. Je to panoga, katere se pri nas še mnogo premalo, da ne rečem čisto nič ne goji. Na Duhanju in zadnja leta tudi v Pragi, Monakovem, Draždanih in drugih mestih je dosegla že visoko stopnjo. Hvaležni smo »Groharju«, da nas upeljava v to lepo umetnost. Naj jo skuša razumeti vsakdo, ki je količkaj dovteten za lepoto, posebno naše ženstvo. Gre tukaj za izdelavo in okrašenje vseh onih malih predmetov, ki dičijo naša stanovanja. Ali ravno v teh malenkostih se kaže naš okus, naša duša, naša kultura.

Gospodična Pauličeva zastopa tekstilno obrt. Njena dela so umetniško dovršena, tako glede tehnike, kakor glede materiala in barv. Sestava barv učinkuje posebno na delih v batiki. Umetnica se ni ustrašila tukaj tudi figuriranega motiva v malem transparentu, ki ji je dobro uspel. Mnogo se bavi z gobelinom. Dela v francoski kakor tudi švedski tehniki. Najbolji je menda mali figuralni gobelin po Režekovem načrtu, ki uprizarja motiv iz življenja hrvaškega seljaka. V barvah je delo krepko, harmonično, posamezne partije so krasno izdelane. Kako markanten je seljakov obraz, kako ljubka otrokova glava z venčkom marjetic! Občudujemo delo v stenski preprogi, ki jo je izvršila umetnica po lastnem osnutku. Zastopanih ima več tehnik vezanja in čipkanja. Med najboljša dela šteje brezdvomno sličica po Bužanovem originalu, izvršena v ploščatem vezu. Tehnika kakor tudi izbira materiala sta tukaj tako dobri, da delo menda prekaša na lepoti original. Narodne motive uporablja umetnica le izjemoma na nekaterih manjših delih. Dekorativne cvetke in lutke prijetno oživljajo razstavo.

Gospodična Martiničeva pa nam kaže svojo umetnost v knjigovodstvu, pisavi in ilustracijah, kakor tudi v delu na email. Ona veže knjige v včasih zelo originalen karagen-papir. Globoko razumevanje kaže v dovršeno izdelanih usnjerezilih, kjer v majhnem skromnem okrasku karakterizira vsebino knjige, kakor n. pr. pri Wilhelm Tellu, pri Vidričevih pesmih. Nekatere knjige so z roko pisane in ilustrirane. Značaj vsebine se zrcali tudi v pisavi. Njene ilustracije so premissilnejše in značilne. Vsa njena dela kažejo globoko razumevanje, umetniško čutenje, dovršenost v izpeljavi. Čim dalje dela opazujemo, tem več lepote najdemo v njih. Globok utis naredi njena Madona v emailu.

Umetnicam se zahvaljujemo, da so nas posetile s svojimi lepimi deli. Uverjeni smo, da je razstava napravila trajen utis na vsakega, ki si je vzela časa, da jo je proučil. Anica Ašičeva.

Sokolstvo.

Sokolstvo in klerikalci.

Zadnja »Straža« objavlja na uvodnem mestu govor poslance Vesenjaka, v kojem se le-ta ljuto zaganja v Sokole, češ, da ogrožajo osebno varnost in varnost lastnine, da imajo klerikalni Slovenci toliko kulture, da ne rabijo prav nobenih kulturosošev, kot so alkoholu in razgrajstvu udani Sokoli, da je vse Slovence sram bridko preizkušene kulture Sokolov in da bodo delali z vsemi silami na to, da to policajdemokratsko rano sokolstva izrežejo tudi iz telesa mestnega prebivalstva, ker dežela je že davno zajezila val te kulture najostudnejše surovosti. To si upa govoriti na javnem shodu tovariš g. Žebota! Nam je povsem jasno, da klerikalci z gospodom Vesenjacom in Žebotom na čelu sploh ne vedo, kaj pomeni pojem »kultura«. Da jih malo podučimo, da se ne blamirajo v bodoče z nova tako grdo, nekaj naukov: Ni kulturno, ako g. poslanec, član najvišje državne korporacije, oborožen z gorjačo, opljuva na cesti mirnega pasanta. Ni kulturno, ako se s svojim činom še javno hvali v klerikalnih listih in ni kulturno, ako ti listi tako sramotno samolivalo objavijo. Ni kulturno, ako se potem ta dični narodni poslanec, pozvan od sodišča radi tega kaznjivega dejanja na odgovor, skriva za svojo imuniteto in še napade v listu sodnika, ker si ga je sploh upal v zmislu zakona pozvati kot

obdolženca. Ni kulturno, ako isti narodni poslanec napada v svesti si, da je vsled svoje poslaniške imunitete varen pred kazenskimi zasledovanjem, na cesti po vrsti dva druga mirna pasanta, ki mu istotako nista dala nobenega povoda za napad.

Glejte, g. Vesenjak, kako hvaležno polje za kulturno delo se vam nudi v vrstah Vaših najožjib tovarišev, poslanec SLS! Če boste Vašega tovariša Žebota kultivirali z uspehom, potem se bomo o kulturnem delu pomenili še naprej, sedaj so Vaše besede o kulturnem delu Sokolstva naravnost »za počte in izzivajo v zares kulturnih krogih le veselost.

Škoda, da niste bili na zadnji Sokolski akademiji v Narodnem domu! Tam bi bili lahko videli kulturno delo Sokola, ki ne rabí prav nič reklame, prav nič zagovora in je visoko vzvišeno nad Vašimi napadi.

V isti številki se laže »Straža« poč zaščito imunitete, da je Sokol od Mestne hranilnice in Posojilnice v Narodnem domu sprejete podpore odstopil blagajniku Orjune. Laž je prebedasta, da bi na to sploh odgovorili, pa tako debela, da jo kot kuriozitetu resnicoljubne »Straže« zabeležimo, ki ima za vse slučaje kot odgovornega urednika tudi tovariša g. Vesenjaka, poslance Pušenjaka, ki je tudi imun, vsled česar se »Straže« ne more tožiti z uspehom, naj še toliko čast krade in se laže. Glejte, g. Vesenjak, tega resnično kulturni človek tudi ne bi storil, da bi zlorabil svojo poslaniško imuniteto v to, da onemogoči izvrševanje zakona proti listu, ki zopet zlorabi to prostost za častikrajo in laž! Tudi tam imate, da se poslužimo Vaših besed, dovolj hvaležnega polja, se res vspešno in hvalevredno udejstvovati, da odpravite to nekulturno zlorabo!

Slednjič ste nasvetovali Sokolu in Orjuni, naj preneseta svoj delokrog na Goriško in Koroško. Kar se tiče zasedene ga ozemlja, Sokol tam še vedno deluje, če tudi pod silnim pritiskom, medtem ko nam ni znano, da bi se Orli tam udejevali. Na Koroškem je pa Vaš pristaš predsednik deželne vlade, dr. Brejc, po možnosti oviral snovanje Sokolskih društev, in pravil Sokola v Velikoven sploh ni hotel potrditi. In sedaj, ko ste srečno zapravili Koroško, sedaj pošiljate Sokole tja! Je taka hinavščina kulturna? Mi pri vsem tem le konstatiramo, da je treba še zelo veliko kulturnega dela med našim narodom, ki je v svoji lahkovernosti in zaslepljenosti izvolil tako dične predstavnike v naš parlament, ki bodo tam pred »orientalskimi in balkanskimi« Srbi tako odlično reprezentirali slovensko kulturo.

»Sokol« Studenci priredi v soboto dne 14. tm. z začetkom ob pol 8. uri zvečer v Sokolskem domu domačo zabavo, združeno z nastopom naraščaja, gojenk in dece. Ob tej priliki se tudi izroče članom diplome Osješkega zleta. Nadejamo se, da nas posetijo 1. tokrat naši prijatelji iz Maribora in bližnje okolice. Zdravo!

Sport.

Rezerva ISSK Maribor: Rezerva HSK Čakovec. Prijateljska tekma se odigrava v nedeljo dne 15. tm. popoldne ob 15. uri popoldne na igrišču Maribora. Obe rezervi nastopita kompletno in sta obe na dobrem glasu ter se bodo videlo lepo igro. Vabimo občinstvo, da si to tekmo ogleda.

Velik uspeh jugoslovenskih športšev na Špankem. Zagrebški nogometni klub »Gradjanski« je na svoji turneji v inozemstvu odigral minuli ponedeljek tekmo v Barceloni s tamošnjim najboljšim španskim sportnim klubom »Barcelona«. Zmagal je »Gradjanski« z 1:0. — Naslednjega dne je pri revanšu tekmi premagal sportni klub »Gijona«. Zagrebški »purgeri« so na svoj klub v resnici lahko ponosni.

Mornarica veže najoddaljenejše države! Gradimo našo mornarico! Jačajmo »Jadransko Stražo«!

Gospodarstvo.

Narodna banka in krediti.

Maribor, 14. aprila.

Nedavno se je vršilo zborovanje gospodarskih krogov, na katerem se je očitelo takajšnji podružnici Narodne banke, da daje milijonske kredite Nemcem, Slovenci pa kreditov ne dobijo. Interesiralo nas je vprašanje, zato se je naš urednik obrnil na ravnatelja podružnice Narodne banke v Mariboru g. Skušeka za nekatera pojasnila.

Kakšen je način dovoljevanja kreditov? — Kreditov — je dejal g. ravnatelj — ne dovoljujem jaz, ampak odločajo o tem cenzorji, ki so bili imenovani takoj po prevzetju avstro-ogrske banke s strani Narodne banke dne 1. julija 1920. Teh cenzorjev je devet, med temi 1 Nemec — Julius Glašer. V sejah odloča večina glasov. Vkljub temu, da zahtevajo predpisi pri privatnih podjetjih, ki prosijo kredita, 3-letno protokollacijo, se naš zavod tega ne drži, kar je zlasti v Mariboru potrebno, kjer se naša trgovina in obrt še le ustanovljata.

Kakšno je razmerje med številom Nemcev in Slovencev, ki imajo pri Narodni banki kredit? —

Od 6. avg. 1920, ko je bila prva seja cenzorjev, pa do 1. sept. 1922, ko je centrala ustavila do nadaljnjega vsakršno izdajanje kreditov, je bil dan kredit 17 Nemcem in 35 Slovencev. K temu pa pride še 29 Nemcev in 6 Slovencev, ki jih je Narodna banka s prevzetjem avstro-ogrske banke morala prevzeti. Od 21. sept. 1920 pa do 1. sept. 1922 je bilo 14 sej. Odklonile so se prošnje samo v 2 slučajih: v enem slučaju je prosilo kredita sedaj že likvidirano društvo za lesno trgovino »Sever«. Ker se društvom po pravilih ne sme dajati kredit; pač pa se je obvestilo društvo, da lahko posamezni njegovi člani dobijo kredit v isti izmeri, kakor ga je zaprosilo društvo. V drugem slučaju se je odklonila prošnja češke Union banke v Celju, iz razloga, ker je bil pri njej angažiran tuj kapital. Vse druge prošnje so bile ugodno rešene.

Kredit se dajejo po premoženjskih razmerah in sicer najmanj za eno petino premoženja. Da ne favorizira banka Nemcev, vam naj služi v dokaz slučaj tvrdke W. v S., ki ima po sodbi 10 strokovnjakov premoženja za okrog 150 mil. dinarjev, pa se ji je dovolil kredit v iznosu 1 mil. dinarjev, dočim je prošila za 10 mil. dinarjev.

V nekem drugem slučaju pa se je dal slov. denarnemu zavodu, ki ima deležev v rezervi 75.000 D, kredit v iznosu 500.000 dinarjev.

V vsem poslovanju postopam strogo stvarno in ne igra politika pri dovoljevanju kreditov nobene vloge.

Ravno zato pa uživa zavod tudi neomejeno zaupanje ne le strank, ampak tudi drugih denarnih zavodov.

Ali morem vedeti, kakšno je danes stanje izrabljenih kreditov pri Vašem zavodu? —

Tudi s temi podatki sem vam na razpolago. Centrala v Beogradu je dala 486 mil. din., podružnice pa: v Zagrebu 817, Ljubljani 99, Mariboru 75, Sarajevu 68, Osijeku 59, Subotici 23, Novem Sadu 33, Varaždinu 30 mil. dinarjev. Kakor vidite, je Maribor na četrtem mestu, kar dokazuje, da naš zavod v polni meri vrši svojo nalogo, da zalaga potrebe pridobitnega dela. Povrh pa imamo danes vsi denarni zavodi organizirano vestno kontrolo kreditov v našem območju in jaz vam moram z veseljem priznati, da je naš okraj v zadevi kreditov — v splošnem zelo zdrav okraj.

—□—

Kovinarska obrtna zadruga v Mariboru.

Od odbora zadruga smo prejeli sledeče poročilo: Kovinarska obrtna zadruga je imela dne 7. aprila 1923 svoj letni zadržni zbor. Iz poročila načelstva poznamo, da je štela zadruga leta 1922 94 članov, v njej je včlanjenih 20 različnih obrti. Stanje pomočnikov je znašalo 202, vajencev 228, oproščenih je bilo 80 vajencev, pomočniški preizkušnji se je podvrglo 61 vajencev. 3 vajencem se je podajala učna doba za 1 oz. 6 mesecev zaradi slabega vedenja in uporabi napram učnim mojstrom.

Zadržno delo se je rešilo pri 1 rednem zadržnem zboru, v 12 sejah načelstva, 1 sestanku urarjev, optikov, graverjev, pasarjev in zlatarjev, 1 sestanku ključavničarjev, 1 sestanku kleparjev, in raznih drugih intervencijah na magistratu, mestnem šolskem svetu, okrajnem glavarstvu itd. V preteklem letu je dalo načelstvo tudi upeljati v zadržno pisarno električno luč in se mora tem potom izreči javna zahvala vsem tistim članom, ki so temu tudi dejansko pripomogli zlasti pa g. Alojzu Dadiću, družbi Melistroja, Elin, Alojzu Sprager, ki so podarili skupno ves za instalacijo potrebni materijal.

Pri pokrajinski obrtni razstavi v Mariboru je razstavilo svoje izdelke 17 obrtnikov, pripadnikov naše zadruga, ter so bili vsi odlikovani z zlatimi odušno srebrnimi kolajnami.

Omeniti se mora še, da sta umrla v preteklem letu 2 člana in sicer gg. Ivan Temmerl in Karol Čutič. V spomin na preminula se navzoči dvignejo iz svojih sedežev.

Iz poročila preglednikov računov posnanemo, da se je pri pregledovanju knjig in računov ugotovil v blagajni primanjkljaj za 2736 Din. 25 p. Posebno se je tudi grajalo preveliko naročevanje tiskovin (pač menda zato, ker so se naročile slovenske tiskovine! Op. ur.) ter preveliko obremenitev posameznih zadržnikov z letnimi dokladami.

Obrtno-zadržni komisar g. Založnik, ki je pregledal vse zadržno delovanje, je pa izrekel svoje mnenje o delovanju zadruga zelo pčhalno, ugotovil, da je zadržno delo v najlepšem redu in da lahko mariborska kovinarska zadruga služi drugim zadržugam kot vzor. Kar se tiče naročil tiskovin, je bilo to potrebno, ker se je pod prejšnjimi načelstvom vodila cela uprava v nemškem jeziku, in je moral sedanji načelnik popolnoma vse na novo organizirati in upeljati slovensko uradovanje. Da to ni šlo brez vseh stroškov, je popolnoma umevno. Vrh tega je zadruga preskrbljena s tiskovinami za par let naprej, kar je že iz tega vidika ugodno za zadrugo, ker cene vsak dan naraščajo in ker so tiskovine, ako se jih naroči več naenkrat, mnogo ceneje. Kljub temu pojasnilu se nekateri navzoči zadržniki z letnim računskim zaključkom niso strinjali in zahtevali ponovno revizijo zadruga in izvolitev 5-članskega finančnega odseka v ta namen. Kot novi odbor se je izvolil: gosp. Franjo Žnider, ključavničar, načelnik; Moric Dadiću, mehanik, podnačelnik; g. Hugo Vestenek, ravnatelj tvrdke Melistroja, član načelstva, g. Franjo Farič, ključavničar, član načelstva, g. Ladislav Glumac, kotlar, član načelstva, g. Franjo Kumerč, ključavničar, član načelstva, g. Maks Ussar, klepar, član načelstva, g. Ivan Sirak, ključavničar, član načelstva. Preglednika računov gg. Franjo Karba, klepar in Franjo Neger, mehanik. Kot predsednik za preizkuševalno komisijo je bil izvoljen g. Ernst Eylert.

—□—

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 13. aprila 1923, se je pripeljalo 185 svinj, 3 koze in 2 kozliča. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari kron 800—1000, 7—9 tednov stari 6200—1400, 3—4 mesece stari 1800—2800, 5—7 mesecev stari 3600—4000, 8—10 mesecev stari 4500—6000, 1 leto 6500—7000, 1 kg žive teže kron 85—100, 1 kg mrtve teže g Zagrebški žitni trg 12. apr. V Din. po 100 kg postavno bačka odn. vojvodinska postaja: pšenica 455—465, koruza rumena nova 260—275, rž 362.50—387.50, ječmen za pivovarne 325—350, oves 290—300, moka pšenična «0» 687.50—712.50, »2» 662.50—687.50, »4» 637.50—662.50; tendenca mirna.

g Novosadska blagovna borza 13. apr.: bačka pšenica 450—452.50, ječmen 310, oves 291.25—292.50, koruza banatska 267.50, sremška 260, bačka 255—260, pšenična moka »0» 662.50, »2» 635, »5» 600; tendenca mirna.

g Nominalne delnice Trboveljske premogokopne družbe. Pri trgovskem sodišču na Dunaju se je vršil te dni zbor prioritetnih delničarjev Trboveljske premogokopne družbe. Razpravljalo se je o tem, v kaki valuti naj se obrestuje in odplačuje dolg od 1. oktobra 1907, katerega nominalne delnice so označene s 500 frankov 475 kron. Dosežen je bil sporazum, da se računa delnica po 350 dinarjev jugoslovenske valute, obrestna

mera pa se poviša od 4 na 5%. Pred dvema letoma napovedano izplačilo dolga se preključuje ter odplačuje dolg po prvotnem načrtu.

g Oddaja izdelovanja službenih oblek. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu se vrši dne 23. aprila t. l. ofertalna licitacija glede izdelovanja 2.510 službenih oblek, za katere da blago imenovano ravnateljstvo. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Izpred sodišča.

Sleparski monter.

40 letni v Tunjice, okraj Kamnik, pristojni elektromonter Ivan Gerbec v št. Petru v Savinski dolini, ki je že 10 krat predkaznovan, se je zagovarjal pred senatom radi hudodelstva goljufije.

Gerbec je bil po svojih napovedih zaposlen kot elektromonter pri transformatorni tovarni v Ljubljani in delal že 6 tednov pri gostilničarju Šribarju v št. Petru pri Celju. Dne 13. marca se je pripeljal v Maribor, obiskal različne gostilne in tuhtal, kako bi prišel na lahek način do denarja. Izmisli si je sledečo goljufivo načrte:

Dne 14. marca se je podal v trgovino Elin v Vetrinjski ulici. Predstavil se je tam kot odposlanec frančiškanskega samostana iz Kamnika, kjer da vpeljuje električno. Rekel je, da je prišel nakupit v Maribor materijal za napeljavo, češ, da se ga dobi tu ceneje kot v Ljubljani. Informiral se je po posameznih cenah, nakar se je odstranil z utemeljitvijo, da se mora prej še sporazumeti z gvardijanom mariborskega frančiškanskega samostana. Podal se je nato k gvardijanu kot kandidat samostana v Kamniku in začel praviti, da napeljuje v kamniškem samostanu električno luč. V nadaljnjem razgovoru je skušal izvabiti od gvardijana 800 D, ki da jih nujno rabi, da more plačati pri tvrdki Elin naročeni materijal, trdeč, da je 2000 D že plačal, 800 D pa mu še manjka. Ker pa se ni mogel izkazati z nikakim pismenim potrdilom, mu gvardijan ni hotel posoditi denarja. Gerbec se je nato odstranil in naročil pri tvrdki Elin materijala za napeljavo elektrike v skupnem znesku 11.482 K. Pod prevezo, da bode prišel plačat račun gvardijan tukajšnjega frančiškanskega samostana, je odšel.

Popoldan se je Gerbec znova zglasil pri gvardijanu. Prosil ga je, da naj mu da vsaj nakazilo za 50 m električne žice, ali pa da mu da kakega človeka seboj, ker tvrdka, kjer je kupil materijal, noče izročiti vsega nakupljenega blaga. Gvardijan pa je tudi to odklonil. Gerbec se je nato podal k bratu Primožu Orešniku, kateremu je rekel, da je gvardijan naročil, da mora iti sluga Janez Drevenšek z njim po električni materijal. Ta je res naročil slugi, da gre z Gebecom k tvrdki Elin. Šla sta oba v trgovino Elin, kjer je Gerbec rekel, da rabi nujno 100 m žice in 2 žarnice za tukajšnji samostan, ker napeljuje elektriko pri božjem grobu. Upravitelj Josip Mandl mu je z ozirom nato, ker je Gerbec pokazal na zraven stoječega slugo samostana in ker je frančiškanski samostan večkrat naročil pri tej tvrdki materijal, izročil 100 m žice in 2 žarnice v vrednosti 2910 K. Ta materijal je vzel Gerbec seboj in rekel, da pride po predpoldan naročeno blago naslednjega dne in da ga bode tudi takrat plačal.

Naslednjega dne se je podal Gerbec v trgovino Melistroja v Gosposki ulici, pokazal tam dobavnico tvrdke Elin, glasom katere je naročil za 11.482 K različnega materijala ter rekel, da bode nakupil 200 m električne žice za tukajšnji frančiškanski samostan, kjer je zaposlen kot monter za napeljavo elektrike. Ravnatelj Melistroja Hugo Vestenek mu je izročil dobavni list ter mu naročil, da naj ta listek izpolni samostanski predstojnik, ga podpiše in opremi s štampiljko. Čez nekaj časa se je Gerbec vrnil v prodajalno in predložil naročilo za 120 m žice. To pa je bilo pisano tako sumljivo, da je izjavil ravnatelj, da bode poslal z njim jednega svojih uradnikov v samostan. Gerbec se je pač začel zvijati iz trgovine. Ko je opazil, da ga neki monter Melistroja zasleduje, je takoj izginil brez sledu.

Kljub temu neuspehu, ki ga je Gerbec doživel pri tvrdki Melistroja, se je podal istega dne znova k tvrdki Elin.

Navedel je, da je tista žica, ki jo je kupil prejšnji dan, pretanka, da jo prinese nazaj in da se mu naj da mesto nje 100 m močnejše žice. To se je zdelo upravitelju Mandlu sumljivo in mu je izjavil, da mu ne izroči ničesar več, dokler mu ne prinese pismenega naročila z gvardijanovim podpisom. Gerbec se je branil to storiti, končno pa odšel in prinesel popoldan naročilo. Iz tega naročila je Mandl sprevidel, da gre za goljufijo in je šel z Gerbecom v samostan. Gerbec je hotel ponovno uteči, ni pa se mu posrečilo. Končno je bil v samostanu, kjer se je izkazalo, da ni gvardijan naročil nikakšnega materijala, aretiran.

Gerbec prizna vse očitane mu goljufije. Sodba se glasi na 1 leto ječe.

Pristopajte k CMD!

Iz življenja in sveta.

Pred novo ekspedicijo na Mont Everest.

Predlansko in lansko leto je zanimala ves kulturni svet angleška znanstvena in turistovska družba, ki se je ne strahše se silnih naporov in smrtne nevarnosti podala na Himalajsko pogorje, da spleza na Mont Everest, najvišji gorski vrh na svetu, na katerega še ni stopila človeška noga. O teh ekspedicijah je pisalo vse časopisje in tudi naše slovensko. Tudi »Tabor« je beležil vse uspehe in neuspehe tega podjetja. Zapreke pa so bile tako velike, da so premagale vse napore in vso dobro voljo pogumnih Angležev. Sedaj poroča časopisje, da se odpravlja ekspedicija letos v tretjič na pot, da doseže tajinstveno višino 8840 metrov.

Angleži so se zagrizli v ta problem z ono hladno trmoglavostjo, ki je lastna njihovi rasi in ga smatrajo za svojo nacionalno zadevo. Severni in južni tečaj nista več neznan zemlji, odkrita sta že skoro docela, zato se njihova pozornost obrača tembolj k problemu najvišje gore na svetu. Znanstveni uspeh obvladanja te točke ne bo tako velik, kakor bi kdo pričakoval, saj ekspedicija na onem nebotičnem vrhuncu ne more »odkriti« drugega nego večni led in sneg, katerega hrani v dovoljni meri tudi naš slovenski orjak »Triglav«, toda ne sme se podcenjevati simbolični in moralni pomen podjetja. Človek, kralj narave, najvišji in najpopolnejša stvar naše zemlje se noče odreči slavi, da zanj ni na zemlji točke, katere ne bi mogel doseči. Zmaga ekspedicije na Mont Everestu pomeni zmago človeka nad zadnjo in najtežjo točko matere narave. Komaj tedaj, ko bo Mont Everest »premagane«, bomo lahko rekli, da poznamo vse točke zemlje, na kateri živimo, da ga ni kraja, kjer bi še ne bila počivala človeška noga.

Da ekspedicija uspe pa je potrebna dolga in skrbna priprava in tvoriti jo morejo samo telesno in duševno najmočnejši, najenergičnejši in najdrznejši ljudje. Dosedanjih dveh ekspedicij v Himalajsko pogorje so se razen alpincev vdeležili tudi geografi, zoologi in naravoslovci. Ekspediciji sta bili zamišljeni kot pripravljalo in poizvedovalno podjetje. Lani je alpinistični oddelek ekspedicije došel do višine 8210 metrov. Nasreča, ki je zahtevala sedem človeških žrtev, je napravila začasno konec nadaljnemu prodiranju in raziskovanju.

Nedavno je vodja z redko vstrajnostjo in pogumno podjetnostjo izvršene ekspedicije, polkovnik Howard Bury, v posebni knjigi obelodanil uspehe, ki niso le v alpinističnem, ampak v naravoslovnem pogledu izredno zanimivi. Največjo pozornost je pri naravoslovcih vzbujala bujnost rastlinstva in mnogoterost živalstva, ki so ga drzni raziskovalci našli v onih, človeku komaj dostopnih višavah. Tako so naravoslovci, ki so bili prideljeni ekspediciji koncem meseca maja našli v višini 3960 metrov široke livade trobentic in drugih dišečih cvetic. V gorskih dolinah je rasla bujna trava. Do višine 4100 m rastejo sleč (rhododendron), breza in brinje; v višini 3650 metrov so bili še pravcati brinjevi gozdovi z debli, ki so imela do šest metrov obsega in do 46 metrov višine. Na severnem pobočju Mont Everesta so našli tri različne vrste planik. V isti višini so našli na izredno velike rastline, ki so imele pavoli podobne bučke, katere so tudi ob mrzlih dnevih obletavali čmrlji. V višini 6000 metrov uspeva še neka našemu ovsu podobna rastlina; 550 metrov visoko je

imel modri svedrič (gentfana) cvet v premeru 2,5 centimetra. Divji mak zraste do dva metra visoko ter ima temnomoder cvet v premeru 5 centimetrov. Glavna vrsta žita, ječmen, uspeva do višine 4570 m., pšenica pa do višine 3900 metrov.

Živali v onih krajih kjer jih nihče ne preganja ne poznajo strahu in se brez bojazni približajo človeku; divje ovce, krokariji, divji golobi zobljejo hrano z dlani človeške roke. Tipični sesalec v himalajskem gorovju, divji yak (neke vrste jelen), je ena najčednejših živali; koplje se v pesku in njegova dlaka se sveti kakor svila. Opica, na katero so člani ekspedicije naleteli v višini 3350 metrov, je bila edina, ki jim je prišla pred oči. V višini 3650 metrov so našli velike množine lačnih pijavk, ki so bile ljudem in mežgom zelo nadležne. V višini 4270 metrov so slišali kukavico, dočim je v Indiji kukavica nepoznana v višavah preko 1500 metrov. V višini nad 4000 m. se tu in tam še prikažejo tibetski osli in gazele; pogosto pa se tu še videvajo planinski zajci, ki žive skupno v podzemskih jamah. Neka vrsta kuščarjev živi še 5180 metrov visoko, potem pa je žival-

stvo vedno redkeje. Na divje ovce, volkove, lisice, zajce, podgane in miši, krokarije, vrane in jastrebe naletimo še v višini 6100 metrov; 6400 metrov visoko se zasledijo tu in tam še lisice, volkovi in zajci in pa kragulji. Najvišje (7540 m.) se nahaja brkati ser, ki mogočno kroži še v višavi že za dve tretjini razredčene-ga zraka.

Letos meseca maja, se poda na težavno in nevarno pot v Himalajo tretja ekspedicija. Upati je, da v tretjem naskoku doseže popoln uspeh in razvije angleško zastavo na vrhu Mont Everesta, na najvišjem vrhu sveta, kamor doslej še ni stopila človeška noga.

IZ WILSONOVH SPOMINOV.

Kako so Italijani zmagali...

Wilson, veliki idealist, od katerega je pričakoval l. 1918 ves svet rešitve, je izdal nedavno svoje memoare (spomine), ki vsebujejo zlasti za nas Jugoslovane mnogo zanimivosti glede naše zapadne meje napram Italiji in ki dokazujejo, kako »sijajno« je zmagala italijanska vojska.

Oni »sveti egoizem«, ki je napeljal

Italijo, da je izdala svoje zaveznike, Avstrijo in Nemčijo, ter se pridružila veliki antanti, jo je vodil tudi pri mirovnih pogajanjih. Znani londonski pakt, ki nam je odrezal najlepše dele naše domovine, predstavlja pravzaprav vso zmago italijanske vojske, ki je bežala povsod, kjer je zagledala sovražnika. Oboroženi z londonskim paktom, so prišli italijanski delegati na mirovno konferenco v Pariz. Franciji in Angliji je bilo to — po končani vojni — seveda zelo neprijetno, Amerika pa o vsem tem sploh ni bila poučena. Italijanom Wilsonovih 14 točk ni nič kaj ugajalo in držali so se precej ob strani. Še le, ko sta na nje pristali Francija in Anglija, tudi Italiji ni preostajalo drugega, kakor da pristane, toda le v toliko, kolikor ne nasprotujejo — londonskemu paktu. Ameriški delegati se takrat za italijanske pridržke niso mnogo brigali, misleč, da se bodo vsa nasprotstva izravnala pri nadaljnjih pogajanjih. Pozneje se je izkazalo, kako diplomatsko so se Italijani opirali na svoje pridržke ter so celo izpodbili Wilsona. Na ta način se jim je posrečilo, da so kljub Wilsonovi samoodločbi narodov

obdržali svoj londonski pakt ter mu dali celo pravno podlago.

Toda Italijanom še ni bilo dovolj. Z intrigami so tekom časa dosegli, da so odtrgali od Jugoslavije še Reko, ki je bila prvotno nesporno prisojena Jugoslaviji. Na eni strani so negirali Wilsonove točke, toda kjer so bile te njim v prilog, so se trdovratno sklicevali na nje. Z D' Annunzijevo pomočjo je dobila Reka italijanski »značaj« in po Wilsonovih točkah so jo Italijani zahtevali za se. Ker se jim to verdarle ni posrečilo, so dosegli vsaj to, da ne pripade izključno Jugoslaviji, ker bi bili s tem prekrizani vsi italijanski računi, ki gredo za tem, podjarmiti Jugoslavijo v gospodarskem oziru.

Ko je avstrijska armada bila že v popolnem razsulu in se je umikala brez redu in vodstva, tedaj so pokazali Italijani svoje junaštvo. Zasedli niso le krajev, ki so jim bili obljubljeni po londonskem paktu, temveč so šli preko teh mej. Jugoslovenska posadka na Reki se jim je morala umakniti pod pretvezo, da zasede Reko medzavezniška vojska, v resnici pa so se vgnezdili na Reki samo Italijani.

PALMA
Kaučuk potpe trnike
in potplate
Prednosti!
Ceneje
in
znatno
trajnije
nego od koez!
Varstvo
proti vlagi
i mraz!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanski in
trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za in-
dustrijska podjetja in razpečava na debele

inozemski premog in koks vsake
vrste in vsakega izvora, ter pripo-
roča posebno prima češkoslovaški
in angleški koks za livarne in
domačo uporabo, kovaški pre-
mog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d., centrala v
Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II. Podružnica
v Novem Sadu (Bačka). 209

AMERIKANSKI

In angleški

Singer šivalni stroji

Singer igle
in
nadomestni
deli.
Lastna
mehanična
delavnica.

Singer olje,
nitl, svila itd.

Prodaja
na
obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., Newyork.
Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Maruličeva 5.

Podružnice: MARIBOR, Šolska ulica št. 2,
Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelo-
var, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana,
Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Pod-
gorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Vclcs,
Bitolj, Kragujevac, Zajčar in Stip. 341

Zastopstva so v vseh večjih mestih.

Mala oznanila.

Gospodična iz boljše rodbine
želi vstopiti kot praktikantinja
v boljše trgovino, pisarno ali
podjetje. Službe želi v kakem
mestu, najraje v Mariboru.
Naslov pove upravništvo „Ta-
bora“. 729 2-2

Zanesljiv poznan trgovec
petje prihodnje dni po Sr-
biji, Banatu in Bački. Vzel bi
od takajšne tvrde vzorce
proti majhni proviziji seboj.
Cenj. ponudbe pod „Zanes-
ljiv“ na upravo „Tabera“. 741

Mlada poštna žena želi
vstopiti kot hišnica, da dobi
skromno stanovanje, je pri-
pravljena opravljati vsaka de-
la hodisi hišna ali vrtna. Na-
slov pod upravo „Tabera“. 748

V Pekel, na vinoč pod vejo,
vabim vse svoje dosedanje
vsakoletne goste in njihove
znance ter prijatelje, kakor
tudi vse druge častilce narave
in dobre kapljice iz leta 1921
in 1922. V Peklu, 13. aprila.
Andrej Janžekovič. 726

Sprejmeta se dva gospoda na
hrano in stanovanje Mai-
strova ul. št. 16/II nad. 742

Enonadstropna hiša v sre-
dini mesta s trgovskim loka-
lom se takoj preda. Stane-
vanje takoj na razpolago. Jen-
kova ulica št. 6/1 nad. 736

Miglienična brivnica se vsem
priporoča. Prvovrsta postrež-
ba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva
ulica 9. 1850

Dvonadstropna nova hiša
v Mariboru, Smetanova ulica
št. 50, se takoj preda. Ima
11 sob in 11 kuhinj. Cena
110.000 D. Anton Vrabl, Kri-
žovci pri Ljutomeru. 690 2

Lepo posetje, hiša, veliki
vrt, ter 1 oral sadnega drevja
tako za prodati. I. Pinter Sp-
Radvanje 21. 739

Amaterji! Fotografika potreb-
ne najboljših znamk vedno
v zalogi. Atelje Vlašič, Go-
sposka ul. 23, I. nadst. 569

Spainica, politirana, orehov
les, Spainica iz mehkega lesa
ter kuhinjska oprava, vse no-
vo, se po nizki ceni preda.
Mizarstvo, Aleksandrova ce-
sta št. 208. 738 2-2

Lokal, prostoren, za delavnice,
skladišče ali pisarno v Dravski
ulici, se takoj odda. Pojasnja
Dravska ulica 10. vrata 11.
724 3-3

Trgovci!

Prodam trgovino z me-
šanim blagom v Mariboru,
Ruška cesta št. 37.

Davorin Jerman
trgovec 730

OPEKA
CEMENT
slama
seno
oves
koruza

itd. se dobi pri

ANDREJU OSET
Aleksandrova c. 57. Tel. 88
689 **MARIBOR.** 10-4

Zadruga gostilničarjev.

Radi povišanja občinskih doklad
na pivo in radi povišanja dobavnih
pristojbin piva iz pivovarn se bodo
cene na pivo od jutri dne 15. aprila
znatno povišale. 749

WILSON

Gostilna 741

„Pri treh ribnikih“
DANES NEDELJO
SALONSKI KONCERT
OB VSAKEM VREMENU
ZACETEK OB 15 URI

WILSON

Izvoz jajc!

P. I. Klefisch, Ptuj, Ljutomerska ce-
sta 4, kupuje vedno vsako količino
svežih jajc po najvišji dnevni ceni.

Brzjavaj: Klefisch, Ptuj. 745 2-1

Naznanilo preselitve.

SEDLARSKO, JERMENARSKO IN TORBARSKO DELAVNICO

iz dosedanjih prostorov na Koroški cesti na

Slomškov trg št. 6 nasproti stolne cerkve. Zahvaljujem se za dosedanje zaupanje ter se priporočam za nadalje. Ivan Kravos

747

ARKO COGNAC MEDICINAL

2195

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenka Rosandra.

(Dalje.) (70)

Proučeval je dolgo in strogo kraljev značaj. — Bil je eden izmed onih redkih, ki so dobro poznali vse slabosti njegovega značaja. — Bil je tudi eden izmed najbolj delavnih sotrudnikov pri padcu in nesreči gospe de Chateauroux. —

In ker se je nahajal Ludvik XV. sedaj brez prave naslovne favoritke, — si je zaprisegel, da bo prihodnja ljubljanka kralja morala zahvaliti njemu svojo čast, saj si ni mogel nikdo niti domisljati, da bi dvor stal dalje časa bre priznane favorite. — Ko je odšla gospa de Chateauroux, je vsakdo le v gibal, kdo postane njena naslednica. —

Pri slavnosti v mestni hiši je edini Berryer spoznal, da se je nova strast polastila kralja. — V oni dražestni mladenci je on takoj spoznal velikansko oblast srečne, prave ljubezni. — In spoznal je tudi, kako oblast da vtegne imeti taka ljubezen čez kralja, ki je bil vajen videti okoli sebe le oboževalce kraljevske krošnje. —

V naslednjih dneh je lahko opazoval napredovanje te ljubezni v sru Ludvika XV. —

Da, kralj je bil sedaj res zaljubljen.

On sicer ni nikoli govoril o gospe d' Etioles, in čeli dvor je bil mnenja, da jo je že pozabil. — Ludvik je bil raztresen, in cele dneve je prebil v svojih sobah v Louvreju ter sanjaril in mislil sam pri sebi. —

»Kralj se dolgočasni,« — so menili dvorjani. —

»Kralj je zaljubljen,« — je mislil Berryer. —

In ko je bil gotov, da se ne moti, te-

daj je sklenil nevarno podvzetje ropa Ivane. —

Sedaj je bil gotov, s prostodušno pomočjo lahkovernih Noe Poisson in Crebillon, da se mu posreči, da vstopi Ivana v kočijo. — A kdo bo v oni kočiji? — Kam se odpelje Ivano? —

Ti dve točki še nista bili popolnoma jasni v Berryerevih možganih, — ali videli bomo, kako se je podal na delo.

On ni niti dvomil o dobrem uspehu in dobri uspeh je pomenil za njega isto kot naklonjenost kralja, kateremu bi naredil veliko uslugo, — ki jo bi kralj ne mogel pozabiti in pa naklonjenost gospe d' Etioles, katera je bila pač še bolj važna, ker bi se imela le njemu zahvaliti za svojo zmago. —

Seveda je on preštudiral tudi vse prebivalce palače d' Etioles, — a le jedne osebe ni mogel spoznati do dobrega, — Henrika d' Etioles. Prištevati ga je tedaj neznačajnim soprogom, ki ne mislijo na drugega, kot svoje številke. — In v tem se je motil. —

V palači d' Etioles se je pa nahajal še nekdo, katerega Berryer ni razumel, oziroma se ni niti pobrigal, da bi ga natančneje spoznal, — in to vsled nižje stopinje, ki jo je zavzemal v hiši d' Etioles. — In v tem se je Berryer motil — in napačno sodil. — Bil je namreč Damien. —

Na vsak način pa je bil Berryer gotov svoje sreče v bodočnosti. — Posebno po prizoru z Poissonom in Crebillonom.

Ko je šel zopet iz hiše, se mu je pridružil njegov zasebni tajnik, kateri ga je spremljal na vseh njegovih potih — in kateremu ni ničesar prikrival. Imenoval se je leta: Franc Joahim de Pierres de Bernis, — bil je deloma pesnik, deloma frat, vsakega nekaj. —

»Torej,« — ga je vprašal zaupno tajnik, »Poisson se je vjel?« —

»Prav dobro, dragi de Bernis,« — mu je odgovoril policijski predsednik. —

»Imamo pa še nekaj boljšega, — pomoč duhovitega moža.« —

»Zlomka! — Duhovitim ljudem se ne sme preveč zaupati, gospod generalni predsednik policije!« —

»V tem slučaju bi moral pa kar pri vas začeti, de Bernis!« —

»Hvala, — to je lep poklon, katerega se ne more niti z zlatom vredno odtehati, če ga napravite vi! Sicer pa, vi veste predobro, da nisem zmožen nikakega izdajstva.« —

»O da, vi bi bili zmožni, — ali — vi me vendar ne boste izdali.« —

»Zakaj, — povejte mi! — Radoveden sem!« —

»Ker si hočete napraviti lepo pot. — Mladji ste in želite si hitro napredovati na malo trdnih stopnicah one višine, ki se imenuje kraljeva naklonjenost. — Razumeli pa ste, da je najpripravnejše, ako se držite koga, ki istotako pleza. — Če bi pa spustili onega, ki je pred vami, bi takoj padli in sami sebe uničili!« —

V Bernisovih očeh se je zablistalo. — Berryer pa ni opazil tega bliska, — a če bi ga bil opazil, bi bil sodil drugače.

»Prav imate,« — je odvrnil de Bernis, — »in to tembolj, če pristavite, da sem doglo premišljal, predno sem se odločil, in poprijel sem se onega, ki je pač najbolj na dobrem, gotovem stališču na teh stopnicah.« —

Zasmejala sta se oba. —

»Da se povrneva k onemu duhovitemu možu, katerega sem omenil,« — je povzel zopet Berryer, — »on je vaš kolega v pesnikovanju: to je naš častivredni Crebillon.« —

»Srečen človek!« — je vzdihnil de Bernis. — »Da ima le tobaka za svojo pipo, — hrane za svoje otroke in papirja za svoje pesmi, — pa se čuti bolj kralja nego kralj sam. — Ali vam je obljubil svojo pomoč?« —

»Stvar stoji tako,« — je začel pripovedovati Berryer, a de Bernis je napel uše-

sa, ker je pač pričakoval važnih razodetij. —

»Jutri zvečer, — ob devetih in pol zvečer boste peljali na križpot Buci, — pred hišo, kjer stanuje vedeževalka Lebon, močno kočijo, od katere morajo biti vrata odprta!« —

»Ob devetih in pol? — Dobro! — Kdo bo kočijaž?« —

»Vi sami!« —

De Bernis se je zdrzil. —

»In kdo bo v kočiji?« —

»Jaz,« — je odgovoril Berryer. — »Ob desetih bo gospa d' Etioles šla iz hiše, — stopila bo v kočijo, — jaz zaprem vrata, — če bi pa ona kričala in vpila, ali ne, — to je moja stvar, vi poženete hitro konje!« —

»Kje se bom vstavil?« —

»V Versailles, — vse drugo bo potem že moja skrb!« —

»Občudovanja vredno, kakor kako peto dejanje od slavnega Corneille, — tako priprosto in imenitno je to!« —

Policijski predsednik je z radostjo slišal ta poklon, ki je veljal njegovemu intrigantskem veleumu. — Potem pa je pristavil:

»Torej, dragi de Bernis, — pobrinite se za kočijo. — Jutri pač ne bomo imeli časa, da bi se razgovarjali z vami. — Pomislite pa, če se mi posreči, — da napredujem za kakih deset stopnic, kar z enim skokom.« —

»In ker se vas držim...« —

»Bodite brez skrbi, — vi napredujete z menoj.« —

S temi besedami sta se ločila. —

Berryer je čez malo trenutkov stopil v Louvre in želel govoriti s kraljem. A le-ta je počival, — predsednik policije je tedaj moral preložiti na naslednji dan pogovor s kraljem. — Naslednjega jutra pa, — čeprav je prišel k budilnici, vendar ni dobil kralja, ker je že odšel v Marly. Berryer vznemirjen in zasoplen je hitel v Marly... ali niti tamkaj ni dobil kralja. —

Predpoldanski koncert
v gestilni „KOLO“, Korška cesta 3.
Godba: Šraml-kvartet
Zajtrk: Telečji perkelit
Dobra vina. Sveže pivo
Krasni prostori.

Prva slovenska pekarna
Anton Strausgitl
dediči
v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu za najokusnejši rženi, beli in mlečni kruh ter najfinejše pecivo za čaj in kavo. 2501

Ne pozabi naročnino!

Križevska opekarna
A. Lumir & drug, Ljubljana
nudi 322
vsakovrstno prima opeko
po konkurenčnih cenah.
Pisarna: Ljubljana, Prule 19.

Bremen - New York
Direktna zveza s sijajnimi ameriškimi vladnimi parniki. Nedokljivi glede udobnosti, čistote in prve vrste hrane. Najhitrejši in najvarnejši parniki.
„George Washington“ „America“ 691
„President Roosevelt“ „President Harding“
Zahtevajte natančnejša pojasnila in plovno listo št. 221.
Ugodna prilika za prevoz blaga.
UNITED STATES LINES
Generalno zastopstvo za Jugoslavijo
Beograd, Palata Beogradske Zadruga. Podruž.: Zadruga Zveza v Ljubljani.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Medic, Rakovec & Zankl
d. o. z.
Centrala Ljubljana
Podružnica: Maribor, Gosposka ul. 23
Tovarna kemičnih in rudninskih barv in lakov.
Emajlni laki, pravi firnež. Barve za pode, barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinaj, steklarski in mizarški klej, pleskarški, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.
„Meraki“-lak za pode. — Linoleum-lak za pode. 471
Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Vinotoč Pichler
(Dunajski jarek 175) 740
Traminec à K 32.— In jabolčnik à K 12.— liter.

Trgovina z lesom in premogom
s celim inventarjem, na prometnem kraju v Mariboru, se proda. Cena 60.000 Din. — Ponudbe pod „60.000 Din.“ na upravo „Tabora“. 738

Glavna Mariborska Carinarnica.
Objava.
V ponedeljek, dne 16. aprila ob 9. uri se pričue javna dražba
zapljenjene robe
v drugem skladišču carinarnice. Dražba se nadaljuje po potrebi tudi v torek in sredo. 735

Krompir
jedilni in za krmo, kakor tudi raznovrstno krmo se dobi vedno pri
A. Radi, Maribor
Aleksandrova cesta 40. 720 2-3

Perilo, klobuke
dežne plašče,
čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje pri
JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2